

panorama wałbrzyska

www.walbrzych.naszemiasto.pl

Nr 45

FOT. PAVEŁ GOŁĘBOWSKI

TURYSTYKA

**W OSÓWCE CHCĄ NOWOCZEŚNIE
OPOWIADAĆ O TRUDNEJ HISTORII**
str. 6

ŚMIERĆ NA DRODZE

Mieszkańcy Strzegomia są wstrząśnięci tragedią

**- Ilu ludzi musi jeszcze zginąć,
by ktoś zajął się problemem?! -
słysząc z pobliskiego osiedla str. 7**

Pani Anna, mieszkanka Strzegomia, zamieściła na naszym profilu na FB następujący komentarz:

„Na tym przejściu zginęło i zostało potrąconych wielu ludzi! Jest to najgorsze z przejść. Codziennie chodzą tam dzieci do szkoły, a o tej porze roku wracają już o zmierzchu. Mieszkam tam i pisałam pisma w sprawie tego przejścia. Otrzymałam odpowiedź, że nic nie można zrobić, bo to droga krajowa! Więc pytam, ile osób z mojego osiedla musi jeszcze zginąć, aby fakt, że jest to droga krajowa przestał być przeszkodą?! 12 października została tam dotkliwie potrącona moja

koleżanka, teraz śmierć poniosły dwie mieszkanki osiedla. Czy nikt nie widzi problemu?!”

O ostatnim tragicznym zdarzeniu było głośno w całej Polsce. W poniedziałek, 3 listopada wieczorem, na przejściu dla pieszych w pobliżu ronda ks. Jerzego Popiełuszki w Strzegomiu zostały potrącone dwie starsze panie. Uderzył w nie bus. 70-lątka zginęła na miejscu, 68-lątka zmarła w drodze do szpitala. Były koleżankami, które wracały z wypominek w kościele.

Do wypadku doszło o godzinie 19.05. Policja będzie ustalać, dlaczego kierowca nie zauważył pieszych. ©

POLICJA

**Pod koniec października zapadła decyzja,
że nowym komendantem policji w Wałbrzychu
będzie młodszy inspektor Oktawiusz Cieślik.
Uchodzi za skutecznego w działaniu, ma poczucie humoru.
Słynie z tego, że nie lubi bandytów, jest uczciwy
i tego wymaga od współpracowników. str. 3**

FOT. ADRIANNA SZURMAN

REKREACJA

**Lodowisko w Świd-
nicy jest już otwar-
te. Ma mnóstwo cie-
kawych propozycji dla
łyżwiarzy! str. 4**

WYSTAWA

**Kibice kochają tę
grę, ale i swój klub.
Aqua Zdrój eksponuje
wspaniałe, koszykars-
kie trofea str. 8**

SŁUŻBA ZDROWIA

**Covid-19 ponownie w natarciu.
Wałbrzyskie przychodnie mają
coraz więcej pacjentów. Przybywa
też chorych na gripę i RSV str. 9**

Nr ISSN 2082-8446
Nr indeksu 272663

Urszula
Baumann

Decydują rodzice - lekarze są bezradni

Praktycznie na każdym cmentarzu są kwatery z małymi, dziecięcymi grobami. Wymowne są daty śmierci i narodzin, bardzo do siebie zbliżone. „Przeżył 4 dni”, „Żył 8 miesięcy”, „Urodził się 21 maja 1954, zmarł w wigilię tego samego roku” - głoszą napisy.

W połowie XX wieku w naszym kraju umierało co dziesiąte niemowlę. Swoje żniwo zbierał powszechny wśród najmłodszych krztusiec. Powodował wiele ciężkich powikłań i do 1400 zgonów rocznie. Przypadków błonicy było kilkadziesiąt tysięcy rocznie. U wielu pacjentów pojawiały się ciężkie zmiany sercowe i porażenia. Niemal co dziesiąty chory umierał.

Okrutne okazywały się epidemie odry i polio, które także powodowały śmierć albo powikłania. Odra mogła prowadzić do zapalenia mózgu, ślepoty, głuchoty i trwałej niepełnosprawności. Polio do paraliżu mięśni, także oddechowych.

Dla wielu dzieci nie było ratunku. Urodziły się, kiedy szczepionki przeciwko tym chorobom nie były w Polsce powszechne. Dziś są na wyciągnięcie ręki. Jak szacuje WHO, w ostatnim półwieczu dzięki szczepieniom uratowano na świecie 101 milionów niemowląt, a sama szczepionka przeciwko odrze odpowiada za 60 proc. wszystkich ocalonych istnień.

Niestety, w Polsce od kilku lat niebezpiecznie spada wskaźnik wyszczepialności. Część rodziców, zamiast chronić swoje pociechy przed zachorowaniem, chroni je przed szczepionkami. Zapomniane choroby wracają. Lekarze znowu bezradnie rozkładają ręce, bo ich argumenty nie trafiają do zwolenników pseudonaukowych teorii. ©

WAŁBRZYZH

Przyjęto uchwałę o nocnej prohibicji

W Wałbrzychu zostanie wprowadzona nocna prohibicja. Radni 30 października przegłosowali taką uchwałę. Chodzi o zakaz sprzedaży alkoholu w sklepach w godzinach nocnych - od 22.00 do 6.00. Takich placówek jest w Wałbrzychu pięć.

Co prawda opozycyjni radni z PiS zwracali uwagę, że zmiana nie przyniesie korzystnych skutków ekonomicznych i nie będzie miała większego wpływu na walkę z alkoholizmem w mieście, ale podczas głosowania 17 radnych było za wprowadzeniem ograniczeń w sprzedaży alkoholu, zaś 5 wstrzymało się.

- Chodzi tu o aspekt społeczny. O spokój mieszkańców, ich bezpieczeństwo, akty wandalizmu, o pijanych, bywa, że agresywnych pacjentów, którzy trafiają do naszego szpitala - wyjaśniała Anna Elżbieciak-Stec, wiceprezydentka Wałbrzyska. PG

JEDLINA-ZDRÓJ

Seniorzy mają już swój uniwersytet

W Jedlinie-Zdroju działa już Uniwersytetu Trzeciego Wieku. 20 października miał swoją pierwszą inaugurację.

- W mieście działał do tej pory Klub Seniora, ale Uniwersytet powstał dopiero teraz. Ma blisko 40 słuchaczy. Jestem przekonana, że będą następni. Przygotowano dla nich bardzo wiele ciekawych

spotkań, wykładów, ćwiczeń, zajęć i wycieczek - mówiła Ilona Bujalska, burmistrz Jedliny-Zdroju podczas uroczystości w pięknej sali w hotelu Jedlinka.

Było oczywiście „Gaudeamus igitur”. Inauguracyjny pt. „Dobrostan i harmonia w wieku senealnym” wygłosiła Beata Kras. PG

Wyłudzili od dwóch seniorek 71 tys. zł

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Dwie starsze panie z Wałbrzyska straciły ponad 70 tys. zł. Zostały oszukane w dniu Wszystkich Świętych.

- Pierwszego listopada 92-latką i 75-latką z Wałbrzyska padły ofiarą bezwzględnych oszustów. Straciły łącznie 71 tys. zł wierząc, że pomagają bliskiej osobie, która spowodowała wypadek. Po raz kolejny apelujemy o ostrożność i rozważę podczas rozmów telefonicznych. Złuszcz, jeśli ktoś chce od nas pieniądze, nawet jeśli podaje się za osobę bliską - mówi Agnieszka Głowacka-Kijek z wałbrzyskiej policji.

Jak opowiada, w obu przypadkach sposób działania sprawców był identyczny. Do starszych pań zadzwoniła kobieta, podająca się za siostrę, informując, że potrafiła kobietę w ciąży i potrzebuje pieniędzy na kaucję, by uniknąć więzienia.

Po chwili słuchawkę przejął mężczyzna, który przedstawił się jako policjant. Uspokajał se-

niorki, zapewniając, że „drugi policjant po cywilnemu” przyjdzie odebrać pieniądze w imieniu organów ścigania.

- Niestety, starsze panie uwierzyły w tę historię. 92-latką przekazała nieznanemu 21 tys. zł, a 75-latką aż 50 tys. zł. Policjanci po raz kolejny przypominają: funkcjonariusze nigdy nie przyjmują pieniędzy, nie proszą o ich przekazywanie i nie pośredniczą w żadnych transakcjach! - mówi Agnieszka Głowacka-Kijek.

Jak podkreśla, jeśli otrzymamy taki telefon, należy natychmiast zakończyć rozmowę i skontaktować się z policją lub zaufaną osobą z rodziny. Funkcjonariusze apelują też do rodzin, sąsiadów i opiekunów osób starszych, by rozmawiali z bliskimi o takich zagrożeniach.

- Wspólnie ustalcie hasło, które pozwoli weryfikować, czy rozmówca rzeczywiście jest kimś z rodziny - podpowiadają.

- Tylko dzięki czujności i wzajemnej trosce możemy przerwać działania oszustów i uchronić kolejnych seniorów przed utratą oszczędności życia. ©

FOT. KMP WAŁBRZYZH

WAŁBRZYZH

Policjanci zrobili akcję razem z dziećmi

Wałbrzyscy policjanci i uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Wałbrzychu wzięli udział w ogólnopolskiej akcji „Wszystkich Świętych 2025”. Szkoła znajduje się w dzielnicy Biały Kamień i tam, na ul. Wańkowicza, prowadzono wspólne działania.

- To miejsce nieprzypadkowe. Ulica jest długa i prosta, prowadzi z góry, dlatego wielu kierowców ma tendencję do rozwijania zbyt dużej prędkości, co stanowi poważne zagrożenie dla uczniów oraz pieszych, poruszających się w rejonie przejścia dla pie-

szych - wyjaśniają w wałbrzyskiej policji.

Funkcjonariusze „drogówki” prowadzili kontrole prędkości i przestrzegania przepisów, natomiast uczniowie rozdawali kierowcom symboliczne znicze - „światelka przestrogi”. Były przyjmowane z sympatią, zawsze z uśmiechem

Światelka mają przypominać o ogromnej odpowiedzialności, bo chwila nieuwagi na drodze może kosztować życie. Szczególnie teraz, gdy dni są bardzo krótkie. PG

LAMPIONY PAMIĘCI

FOT. PAWEŁ GOŁĘBOWSKI

W Wałbrzychu tradycyjnie, bo już piętnasty raz, 2 listopada o godz. 17.00 na placu Magistrackim zapłonęły Lampiony Pamięci. W samym centrum miasta, przed ratuszem, zgromadziło się kilkadziesiąt osób, aby wspominać, tych którzy odeszli w tym roku. Nie przeszkodziła deszczowa pogoda. Przypomniano osoby ze świata, Polski i z Wałbrzyska. Nazwiska upamiętnionych osób wyczytywali: prezydent miasta Roman Szelemej oraz wiceprezydenci Anna Elżbieciak-Stec i Kacper Nogajczyk. Była nastrojowa oprawa muzyczna, a po uroczystości znicze ustawiono wokół fontanny. PG

POLICJA FUNKCJONARIUSZE KMP W WAŁBRZYCHU MAJĄ NOWEGO SZEFA

Bardzo nie lubi bandytów, za to uwielbia żartować

Adrianna Szurman
Wałbrzych, Wrocław

Pożegnano komendanta policji w Wałbrzychu. Nowym szefem został Oktawiusz Cieślík z Wrocławia. Jego byli współpracownicy mają o nim jak najlepsze zdanie.

Plotki krążyły od dawna, a wszystko wydarzyło szybko. Pod koniec października zapadła decyzja, że nowym komendantem policji w Wałbrzychu będzie młodszy inspektor Oktawiusz Cieślík, do tej pory pierwszy zastępca komendanta policji we Wrocławiu. Podinspektor Krzysztof Lewandowski idzie szefować do Jeleniej Góry, a tamtejszy komendant... na emeryturę.

Roszcza komendantów

Podinsp. Krzysztof Lewandowski po 7,5 roku pracy w Komendzie Miejskiej Policji w Wałbrzychu rozstaje się z jednostką. Przechodzi do Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze. Zastąpi tam inspektora Leszka Zagórskiego, który przechodzi na emeryturę.

Podinspektor Lewandowski uchodzi za skutecznego komendanta, który wyśrubował wyniki wałbrzyskiej jednostki - jednej z najlepszych jednostek na Dolnym Śląsku. W Wałbrzychu nie ma też wakatów, z którymi borykają się inne komendy, m.in. właśnie w Jeleniej Górze.

Przychodzący w jego miejsce Oktawiusz Cieślík uchodzi za skutecznego w działaniu, wesołego, z poczuciem humoru. Słynie z tego, że nie lubi bandytów, jest uczciwy i tego wymaga od współpracowników.

Mł. insp. Cieślík pochodzi z Zabrza. Ostatnim miejscem jego pracy była Komenda Miejska Policji we Wrocławiu. Pełnił tam służbę jako pierwszy zastępca komendanta policji, czyli ten od najcięższych przestępstw kryminalnych, w tym zabójstw i przestępczości zorganizowanej.

Liczba „Kilerów” za kratami musi się zgadzać

Zasięgnęliśmy języka o tym, kim jest i jak się z nim pracowało. Jak usłyszeliśmy, jest uczciwy, pracowity, odbiera telefony także po godzinach. Głośny, szczery, uśmiechnięty, lubi

Mł. insp. Oktawiusz Cieślík (z lewej) został ciepło pożegnany w KMP we Wrocławiu.

Nowy szef wałbrzyskich policjantów uchodzi za osobę skuteczną w działaniu i posiadającą poczucie humoru.

żartować. Jak się w coś angażuje, to całym sobą, podobnie jak rozmawia - także przez telefon. Życzliwy, lubiący prawdę, mówność, także wtedy, kiedy jest niewygodna.

- Bardzo nie lubi bandytów. Kiedy był u nas wiceszefem, zasłynął z tego, że wszystkie sprawy o zabójstwa i przestępczość zorganizowaną zostały wykryte. Jest wytrwały, potrafi dobierać sobie ludzi, z którymi pracuje nad takimi sprawami. Żegnaliśmy go ze wzrusze-

Policjanci z Wrocławia: - Cieślík bardzo nie lubi bandytów. U nas zasłynął z tego, że wszystkie sprawy o zabójstwa zostały wykryte.

niem, a nie każdego tak się żegna. On był u nas, na Dolnym Śląsku, ciepło przyjęty i tak też pożegnany - mówią nam policjanci z Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu.

We Wrocławiu odbyła się uroczysta zbiórka z okazji zakończenia służby przez Cieślíka.

Szef z Wrocławia ma o nim dobre zdanie

Komendant Miejski Policji we Wrocławiu insp. Rafał Siczek, który jest wałbrzyszaninem podkreślił:

- Młodszy inspektor Oktawiusz Cieślík z ogromnym profesjonalizmem i oddaniem służył na stanowisku pierwszego zastępcy komendanta miejskiego policji we Wrocławiu, przyczyniając się do licznych

sukcesów jednostki oraz budowania pozytywnego wizerunku policji wśród lokalnej społeczności. Mój odchodzący zastępca to człowiek niezwykle życzliwy i z dużym poczuciem humoru, na którego zawsze i o każdej porze dnia i nocy można było liczyć.

Oktawiusz Siczek pełnił służbę we Wrocławiu przez 4 lata. W swoim wystąpieniu we Wrocławiu zaznaczał, że służba zawsze była dla niego ogromnym zaszczytem, ale też wyzwaniem.

- Na początku mojej drogi we Wrocławiu realizowaliśmy czynności służbowe, związane z pandemią koronawirusa. Następnie zmagał się z zagrożeniami na naszej wschodniej granicy, na którą byli kierowani także nasi policjanci. Niedługo potem wybuchł konflikt zbrojny. Rosja zaatakowała Ukrainę, a nam znowu przybyły dodatkowe obowiązki, związane z pomocą dla uchodźców wojennych. Przyszło nam również zmierzyć się z niewyobrażalną tragedią, jaką była śmierć naszych dwóch kolegów, brutalnie zastrzelonych na służbie - powiedział.

Komendant mówił też o bardzo trudnej sytuacji kadrowej, kiedy policjantów w garnizonie wrocławskim było w służbie coraz mniej, a wakaty sięgały niewyobrażalnej cyfry 400 funkcjonariuszy. Ta trudna sytuacja została jednak opanowana.©©

Burmistrz uderzyła radnego w szczękę

Michał Perzanowski
Duszniki-Zdrój

W restauracji w Dusznikach-Zdroju doszło do szarpaniny nowo wybraną burmistrz Urszulą Karpowicz z radnym Jarosławem Kwolkiem, jej niedawnym kontrkandydatem w wyborach.

Po zwycięstwie w przedterminowych wyborach burmistrz Dusznik-Zdroju Urszula Karpowicz zaprosiła wszystkich radnych na indywidualne rozmowy. Radny Jarosław Kwolek, jej wyborczy rywal, poprosił o spotkanie w cztery oczy. Spotkali się w restauracji Matteo w Dusznikach-Zdroju.

Radny przyszedł na spotkanie z notatkami, dotyczącymi budżetu gminy oraz propozycjami, które chciał omówić z burmistrzem. Jak mówi, już na początku rozmowa była „niejasna”, a atmosfera napięta. Według Kwolka burmistrz nagle zabrała mu kartkę z notatkami i schowała ją do swojej torebki. Radny próbował ją odzyskać.

- Zażądałem oddania notatek. Gdy próbowałem je odzyskać i szarpałem się z jej synem, pani burmistrz wyprowadziła mi cios w szczękę. Po presji gości i dzięki temu, że monitoring wszystko nagrał, odzyskałem kartkę - opowiada.

O czym zdążył porozmawiać z panią burmistrz?

- Zostałem zapytany, dlaczego budżet nie został jeszcze ustalony. Odpowiedziałem, że

czekamy na zaprzysiężenie pani burmistrz, ale chyba spotkałem się z brakiem zrozumienia - relacjonuje radny Kwolek.

Radny zapowiada, że po przeprowadzeniu obdukcji złoży zawiadomienie na policję i skontaktuje się z adwokatem.

Nowa burmistrz Dusznik-Zdroju stanowczo temu zaprzecza i twierdzi, że radny nie przyszedł rozmawiać o mieście, lecz „załatwiać własne interesy”. Według niej Kwolek przekazał jej kartkę z jednym, konkretnym żądaniem: „Sekretarz gminy zostaje w urzędzie”. Sekretarzem jest żona radnego.

„Odczytałam głośno treść i schowałam ją do torebki. Wtedy radny zaatakował mnie, próbował wyrwać torebkę, w której była kartka. W mojej obronie stanął mój syn” - napisała w oświadczeniu.

Urszula Karpowicz twierdzi, że to radny szarpał się z nią i jej synem, a ona sama odniosła obrażenia. Ucierpieć miał jej kręgosłup.

- Nie dam się zastraszyć! Sprawę zgłoszę odpowiednim organom - zapowiedziała.

Z dostępnego filmu wynika, że między stronami doszło do ostrej szarpaniny, w której uczestniczył także syn pani burmistrz. Na nagraniu widać, jak w pewnym momencie kobieta uderza radnego pięścią. Nagranie nie pokazuje jednak, co dokładnie wydarzyło się wcześniej i co było bezpośrednią przyczyną eskalacji awantury.©©

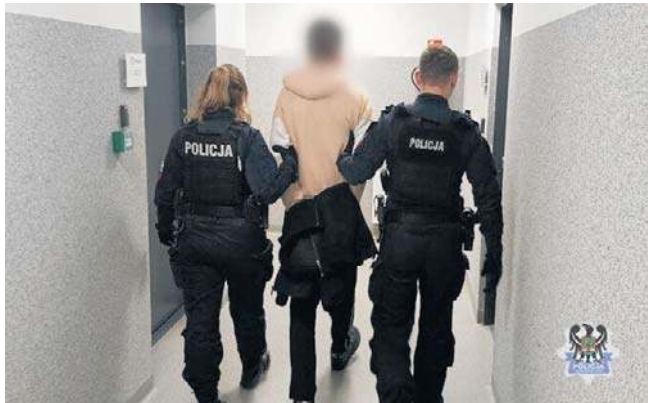

WAŁBRZYCH

„Tribute to Stanisław Soyka” zauroczył

Tradycji stało się zadość. Uczestnicy konkursu „Wałbrzych ma Talent” znakomicie wykonywali utwory wybitnej osobowości sceny muzycznej, której już z nami nie ma. Tym razem w pamięci i w sercach publiczność na długo pozostaną interpretowane przez nich piosenki Stanisława Soyki.

Ten wybitny artysta, wokalista i kompozytor odszedł niespodziewanie 21 sierpnia tego roku. Miał wystąpić w Wałbrzychu pod koniec października. Jego piosenki wybrzmiały w Sali Łańcuskowej wałbrzyskiej Starej Kopalni podczas koncertu „Tribute to Stanisław Soyka”. To było wyjątkowe wydarzenie. PG

FOT. KMP WAŁBRZYCH

24-latek wpadł na gorącym uczynku po tym jak przyjechał do Szczawna-Zdroju odebrać pieniądze z bankomatu.

Wpadł z „dymiącą” jeszcze gotówką w rękę

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Błyskawiczne działanie policjantów z pierwszego komisariatu w Wałbrzychu pozwoliło zatrzymać na gorącym uczynku mężczyznę, podejrzanego o udział w oszustwie „na blika”.

Funkcjonariusze po tym, jak otrzymali wieczorem sygnał o oszustwie, szybko ustalili miejsce popełnienia przestępstwa i przyjechali pod bankomat przy ul. Kościuszki w Szczawnie-Zdroju. Sprawca jeszcze tam był. Z „dymiącą” gotówką w rękę.

Szybkie policyjne działania doprowadziły do zatrzymania na gorącym uczynku 24-latkę, który był „odbierakiem”. Mundurowi z „jedynki” znaleźli przy podejrzanym gotówkę, którą chwilę wcześniej wypła-

cił oraz potwierdzenie zlecenia wypłaty. Zabezpieczyli również między innymi różnego rodzaju karty płatnicze, dokumenty, a także telefon komórkowy - informują w wałbrzyskiej policji.

Podejrzewany o oszustwa obcokrajowiec trafił do celi, a następnego dnia rano został doprowadzony do prokuratury, gdzie usłyszał zarzut udziału w oszustwie.

Sprawa ma charakter rozwojowy. Policjanci weryfikują, ile osób padło ofiarą mężczyzny i kto jeszcze brał udział w tym przestępczym procederze. Nie da się wykluczyć, że oszust (lub oszuści) ma na sumieniu wielu poszkodowanych.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu zdecydował o tymczasowym aresztowaniu mężczyzny na najbliższe dwa miesiące. Grozi mu do ośmiu lat pozbawienia wolności. ©

Adrianna Szurman
Świdnica

Lodowisko w Świdnicy ruszyło 24 października. Na ten moment czekali świdniczanie, wałbrzyskanie i mieszkańcy całej okolicy, którzy uwielbiają jeździć na łyżwach.

W piątek, 24 października, ruszyło lodowisko w Świdnicy, prowadzone przez tutejszy Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Tafla dla wszystkich

- Cieszę się, że mogliśmy ogłosić wiadomość, na którą czekało tak wiele osób i zaprosić je na nasze lodowisko. Tak, jak w poprzednich latach, priorytetem pozostają dla nas ogólnodostępne ślizgawki dla mieszkańców i udostępnianie obiektu na zajęcia wychowania fizycznego dla uczniów świdnickich szkół. Z obiektu nadal będzie też korzystała młodzież ze Szkoły Mistrzostwa Sportowego, uprawiająca short track, zorganizowane grupy łyżwiarstwa figurowego i hokeja na lodzie oraz coraz większe grono miłośników curlingu, które od poprzedniego sezonu ma do dyspozycji zewnętrzny tor młówi Jerzy Żądło, dyrektor świdnickiego OSiR.

Godzina na lodowisku od poniedziałku do czwartku kosztuje 13 zł (bilet ulgowy) lub

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Lodowisko w Świdnicy jest otwierane codziennie o godz. 8.00, a zamykane o 21.00.

20 zł (normalny). Od piątku do niedzieli, w święta, podczas zimowych ferii oraz w dni, w których zostanie ustalony weekendowy rozkład ślizgawek, za bilet ulgowy zapłacimy 15 zł, zaś za normalny 23 zł.

Bilet upoważnia do wypożyczenia kasku ochronnego dla

Treningi łyżwiarstwa figurowego są planowane w soboty od godz. 8.30 do 10.30. Curlerzy będą trenowali praktycznie codziennie.

dziecka. Warto pamiętać o tej niezbędnej ochronie! Dodatkowo płaci się za wypożyczenie łyżew i pingwinów-ślizgaczy, które asekurują dziecko podczas stawiania pierwszych kroków na lodzie i pomoc w nauce jazdy na łyżwach. W sprzedaży są również karnety. Na miejscu działa także punkt ostrzeżenia łyżew.

Każdy może zostać zawodnikiem. Trenrzy czekają!

Treningi łyżwiarstwa figurowego są planowane w soboty od godziny 8.30 do 10.30. Cur-

lerzy będą trenowali praktycznie codziennie.

Informację o możliwości dołączenia do grup można uzyskać u organizatorów: Let's Skate (łyżwiarstwo figurowe) - <https://www.facebook.com/KSLETSSKATE> e-mail: lets.skate@wp.pl Dzik Świdnica (curling) - <https://www.facebook.com/dolnoslaski.curling/> e-mail: curling.swidnica@gmail.com

Jak przekazuje świdnicki OSiR, chcąc odwiedzić lodowisko szkoły muszą wcześniej rezerwować taflę telefonicznie pod numerem 74 856 94 63. ©

Chcieli „dorobić” skradzionymi chryzantemami. Szybko wpadli

Paweł Gołębiowski
Głuszyca

Dzień Wszystkich Świętych to nie tylko czas zadumy. Dla niektórych - jak ostatnio w Głuszycy - to także czas kradzieży.

Do przestępstwa doszło 28 października. Po godzinie 19.00 policjanci z Głuszycy wybrali się na ul. Grunwaldzką, skąd otrzymali zgłoszenie.

- Na miejscu funkcjonariusze zauważyli otwarty namiot, przylegający do budynku. Po wejściu do środka zastali mężczyznę, który początkowo próbował wprowadzić ich w błąd, tłumacząc, że chciał tam jedynie przenoćować, ponieważ był pod wpływem alkoholu - informują w wałbrzyskiej policji.

FOT. KMP WAŁBRZYCH

Dwóch sprawców kradzieży chryzantem już siedzi.

W trakcie rozmowy z mundurowymi 53-latek przyznał się jednak, że tego samego dnia razem z 19-letnim znajomym ukradli z namiotu doniczkowe chryzantemy.

Właściciel sklepu potwierdził, że z jego stoiska zginęło 39 doniczkowych chryzantem o łącznej wartości ponad 1,3 tys. zł. Policjanci przeszukiwali teren i odnaleźli sześć skradzionych kwiatów, które wróciły do pokrzywdzonego. 53-latek został zatrzymany i trafił do policyjnego aresztu.

Następnego dnia funkcjonariusze z komisariatu w Głuszycy zatrzymali drugiego ze sprawców. 19-latek przyznał się do udziału w przestępstwie i oświadczył, że część skradzionych chryzantem sprzedali przypadkowym osobom. Za obniżoną cenę.

Obydwaj sprawcy usłyszeli już zarzuty kradzieży. Grozi im kara do 5 lat pozbawienia wolności. O ich dalszym losie zdecydować sąd. ©

„Victoriańska Wampirjada”, czyli jak pomóc innemu człowiekowi

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Wałbrzyscy policjanci wzięli udział w „Victoriańskiej Wampirjadi”. To akcja honorowego oddawania krwi.

Akcja została kolejny raz zorganizowana przez Klub Honorowych Dawców Krwi PCK „Dar Serca”, działający przy Wałbrzyskich Zakładach Koksoowniczych „Victoria” S. A. w Wałbrzychu. Klub istnieje od dawna i wałbrzyscy funkcjonariusze od wielu lat regularnie z nim współpracują. Wśród krwiodawców byli też pracownicy cywilni z Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu oraz z podległych jej jednostek.

- Oddanie krwi nic nie kosztuje, a może uratować ludzkie

FOT. KMP WAŁBRZYCH

Wałbrzyscy policjanci i cywilni pracownicy KMP kolejny raz włączyli się w akcję honorowego oddawania krwi.

życie. Nie ma piękniejszego gestu niż bezinteresowna pomoc drugiej osobie - mówili.

Przypominamy, iż honorowym dawcą krwi może zostać osoba, która: jest w wieku od 18 do 65 lat; waży co najmniej 50

kg; w ciągu ostatnich 6 miesięcy nie miała wykonywanych tatuaży, przekłuć, akupunktury ani zabiegów operacyjnych; nie była w tym czasie leczona krwią lub preparatami krwio-pochodnymi. ©

Ministerstwo
Sprawiedliwości

PUNKTY NIEODPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH, OBYWATELSKICH I MEDIACJI

PUNKTY NIEODPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH, PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO I MEDIACJI

- **BYSTRZYCA KŁODZKA**, UL. SIENKIEWICZA 6, TEL. (533) 379-672
- **KŁODZKO**, UL. WYSPIAŃSKIEGO 2K - BUD. 4, TEL. (533) 379-679
- **MIĘDZYLEŚIE**, PL. WOLNOŚCI 1, TEL. (533) 379-676
- **NOWA RUDA**, UL. KOPERNIKA 8, TEL. (533) 379-671
- **STRONIE ŚLĄSKIE**, UL. ZIELONA 5, TEL. (533) 379-675
- **ŚCINAWKA ŚREDNIA**, UL. MICKIEWICZA 16, TEL. (533) 379-674

**REJESTRACJA NA PORADĘ W STAROSTWIE POWIATOWYM
W KŁODZKU, W GODZINACH 7:30-15:30, TEL. 74 865 75 11**

DLA KOGO POMOC:

Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.

NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE:

Działania zmierzające do podniesienia świadomości osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązaniu problemu. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego.

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA:

- informacja o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub obowiązkach,
- wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego,
- sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa powyżej,

- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu oraz poinformowanie o kosztach postępowania,

NIEODPŁATNE MEDIACJE

- poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- przeprowadzenie mediacji;
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Możliwość korzystania z zapisów publicznych w systemie NPP-NPO, który jest dostępny na stronie www.powiat.klodzko.pl lub www.np.ms.gov.pl

ZADANIE PUBLICZNE FINANSOWANE PRZEZ POWIAT KŁODZKI. ZADANIE ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

ZADANIE REALIZUJE:

STAROSTWO POWIATOWE W KŁODZKU

ul. Okrzei 1, 57-300 Kłodzko

tel.: +48 74 865 75 11

www.zapisy-np.ms.gov.pl

FUNDACJA W SŁUŻBIE WSI

ul. Dąbrowskiego 42, 50-457 Wrocław,

biuro@fundacja.wroclaw.pl

Przeznacz 1,5 % KRS 0000077423

Chcą nowocześnie opowiadać o historii

Paweł Gołębiowski
Osówka

W Podziemnym Mieście Osówka powstała ścieżka edukacyjna z interaktywną tablicą. Nowoczesne rozwiązania mają przemawiać do młodzieży.

Przed wejściem do Podziemnego Miasta Osówka odsłonięto 27 października tablicę interaktywną, która jest elementem stworzonej tam nowej ścieżki edukacyjnej, nazwanej „Mroki historii. Losy Więźniów Osówki”.

Można zapalić wirtualny znicz

Nowa ścieżka edukacyjna w Osówce będzie prowadziła nie tylko w podziemiach, ale też w lesie w najbliższej okolicy. Jedną z jej części jest interaktywna tablica.

- Tablica pokazuje obozy koncentracyjne w Europie i w Górach Sowich. Można tu znaleźć informacje o każdym z tych miejsc. Na końcu można zapalić wirtualny znicz i pomyśleć o ludziach, którzy tu stracili zdrowie, a często życie - mówi Zdzisław Łazanowski, prezes Podziemnego Miasta Osówka. - Chcemy zaszczyścić młodzieży świadomości, żeby nigdy nie wróciły czasy męczenia ludzi za przekonania, za narodowość.

To część „Riese”

Osówka jest częścią tajemniczego kompleksu „Riese”,

W Podziemnym Mieście Osówka powstała ścieżka edukacyjna z interaktywną tablicą.

w skład którego wchodzi: Sokolec (Gontowa), Soboń, Jugowice Górne (Jawornik), Osówka, Włodarz, Rzeczka (Walim) i Książ.

Ciągłe nie wiadomo, po co hitlerowcy w drugiej połowie 1943 roku zaczęli drążyć w Górach Sowich ogromne tunele, sztolnie i komory. W kompleksie „Riese” (Olbrzym) prace

trwały niemal do końca II wojny światowej, czyli także w czasie, kiedy niemal pewne było, że Niemcy ją przegrają.

Niestety, przy budowie kompleksu życie straciło około 5 tysięcy więźniów filii obozu koncentracyjnego KL Gross-Rosen, jeńców wojennych i robotników przymusowych. Szacuje się, że mogło ich tam pra-

cować w sumie nawet 30 tysięcy. Umierali niedożywieni, chorzy, nieludzko traktowani.

Chcą pokazać tragizm tamtych lat w nowoczesny sposób

Tablica, która stanęła przed Podziemnym Miastem Osówka jest wyposażona w interaktywne rozwiązania. Ma na celu ułatwienie odbioru treści historycznych młodszemu pokoleniu. Zaciekawienie go, podsyć chęci poznania szczegółów, dotyczących lokalizacji czy celu utworzenia obozów.

- Nowa forma narracji to odpowiedź na zmieniające się potrzeby odbiorców. Wykorzystuje technologię jako narzędzie edukacyjne, które w sposób odpowiedzialny przybliża wydarzenia o wyjątkowym ciężarze historycznym, ale przede wszystkim pokazuje więźniów jako ludzi takich jak my, którzy mieli plany, potrzeby, słabości. Obrazy i dźwięki ukazują warunki, w jakich więźniowie i robotnicy walczyli o przeżycie. Treści zostały przedstawione z maksymalnym poszanowaniem dla miejsca pamięci i osób, których losy są z nim nie-

rozerwalnie związane. Tak mocno oddziałują na zmysły, że jeszcze długo po przejściu nową ścieżką poczucie niesprawiedliwości i zbrodni zostaje w myślach - mówi Roman Głód, burmistrz Głuszycy.

Na uroczystości odsłonięcia tablicy i otwarcia nowej ścieżki edukacyjnej obecni byli przedstawiciele samorządów, delegacje z Czech, instytucji kultury, organizacji turystycznych, Lasów Państwowych oraz środowisk, zajmujących się badaniami historii regionu. Uczestnicy wydarzenia jako pierwsi przeszli nową ścieżką, prowadzoną przez prezesa Zdzisława Łazanowskiego.

Ścieżka powstała w ramach czesko - polskiego projektu. Wartość zadania po stronie polskiej to 131 364 zł, z czego 80 procent - 105 091,20 - zł stanowi dofinansowanie ze środków programu unijnego. Łączna wartość projektu po stronie polskiej i czeskiej to 379 703 zł, przy dofinansowaniu w wysokości 303 760 zł. Wiodącym partnerem projektu jest miasto Rokytnice w Orlických horách, Zainwestowano tam w twierdzę artyleryjskiej Hanička. ©

Ruszyły zapisy na świdnicki jarmark

Adrianna Szurman
Świdnica

Trwają przygotowania do świdnickiego jarmarku. Każdy, kto chce na nim sprzedawać rękodzieło, może się już zapisywać.

Świąteczny jarmark w sercu Świdnicy potrwa od 13 do 21 grudnia. Świdnicki Rynek wypełni się dźwiękami kolęd, światełkami lampek i zapachem świątecznych rarytasów. Mieszkańcy i goście będą mogli odwiedzić stragany pełne rękodzieła, rzemiosła i kulinarnych przysmaków. Jeśli chcecie sprzedawać swoje wyroby, zgłoście się. Chętnych do zakupów z pewnością nie zabraknie, bo na świdnicki jarmark bardzo licznie zaglądają też mieszkańcy Wałbrzycha.

Jak informuje Urząd Miasta w Świdnicy, w tym roku na wystawców czeka 20 domków wystawienniczych, w których będzie można zaprezentować swoje wyroby. Tradycyjnie będą w nich sprzedawane wyroby rzemieślnicze, rękodzieło artystyczne, a także świąteczne łakocie.

Organizatorem jarmarku będzie firma P.H.U. Julkar Dariusz Głiszczynski z Wrocławia. Zapisy dla wystawców właśnie się rozpoczęły. Zgłoszenia są przyjmowane telefonicznie pod numerem 731 827 214. Warto się pośpieszyć, bo przy kompletowaniu wystawców obowiązuje stara handlowa zasada: kto pierwszy, ten lepszy.

Świdnicki jarmark bożonarodzeniowy stanowi część cyklu wydarzeń w ramach Świdnickiej Kolędy, która obfituje w różne okolicznościowe imprezy. ©

Świdnicki jarmark zawsze jest pełen towarów i gości.

Muzeum Wałbrzyszan czeka na różne skarby

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Już za kilka dni będziemy mieli 3. rocznicę odkrycia tzw. skarbu z Wałbrzycha. 17 listopada 2022 roku w kamienicy przy ul. Kuracyjnej 1 natrafiono na ukryte pomieszczenie piwniczne.

Ekipa budowlana, która naprawiała w budynku przy ul. Kuracyjnej 1 pękniętą rurę wodociągową rozkuła ścianę. Za nią znajdowało się pomieszczenie, wypełnione różnymi przedmiotami. Ukryli je Niemcy, ówczesni mieszkańcy Wałbrzycha, uciekający przed Armią Czerwoną lub opuszczający miasto tuż zakończeniu drugiej wojny światowej. Widać było, że od blisko 80 lat nikt tam nie zaglądał.

Skarb to były głównie przedmioty codziennego użytku, ale widocznie dla ich właścicieli miały dużą wartość. Między innymi: porcelana, sztuczce, książki, ubrania, zdjęcia, zabawki, jakieś dokumenty. Wszystko to sporo mówi o tym jak żyli ówczesni mieszkańcy Wałbrzycha.

Część znaleziska została przewieziona do Muzeum Śląskiego w Katowicach. Przedmioty zostały tam poddane tzw. fumigacji, czyli były dezynfekowane i odgrzybiane. Było to konieczne, żeby zabezpieczyć je i aby były bezpieczne dla pracujących przy nich ludzi.

Skarb już dawno wrócił do Wałbrzycha. Trafił do Starej Kopalni. Będzie prezentowany w powstającym tam Muzeum Wałbrzyszan „Tygiel”. Muzeum, które ma prezentować wielokulturowość Wałbrzycha, zostanie zlokalizowane w dawnej kopalnianej siłowni. Trwają tam obecnie zaawansowane prace remontowe. Mają się zakończyć w 2026 roku.

Do powstającego, nowoczesnego Muzeum Wałbrzyszan „Tygiel”, które będzie prezentowało wielokulturowość Wałbrzycha (stąd nazwa) zbierane są także inne pamiątki.

- Poszukujemy pamiątek rodzinnych, zdjęć, dokumentów. Interesują nas zarówno osadnicy z Polski centralnej, Wielkopolski, Kresowiaci, jak też re-emigranci z Francji, Westfalii, Belgii, autochtoni, w tym potomkowie Niemców, Czechów,

Skarb z Wałbrzycha odnaleziono w listopadzie 2022 roku. Ma być prezentowany w Muzeum Wałbrzyszan „Tygiel”.

Ślązaków, mniejszość żydowska, grecka, romska, jugosłowiańska i przedstawiciele innych narodowości, którzy osiedli w Wałbrzychu. Poszukujemy pamiątek po bezimennych mieszkańcach naszych domów i kamienic, które zostały przez nich przed laty porzucone lub ukryte. Jesteśmy również zainteresowani wałbrzyskim sportem, sceną muzyczną, działalnością kulturalną. Jeśli chcielibyście się

Państwo z nami podzielić swoją lub swoich bliskich historią, pamiątkami, życiorysem, wpisującym się w historię naszego regionu, zapraszamy do kontaktu! - czytamy na internetowej stronie Starej Kopalni.

Muzeum „Tygiel” jest jednym z projektów, który zyskał dofinansowanie z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. Projekt o wartości ponad 13 mln zł ma wsparcie w wysokości ponad 7 mln zł. ©

Mieszkańcy Strzegomia są wstrząśnięci tragedią. I pytają: ile ofiar jeszcze będzie?!

Paweł Gołębiowski
Strzegom

Tragedia w Strzegomiu. Na przejściu zginęły dwie kobiety, które wracały z kościoła. Ludzie od dawna alarmują, że jest tam niebezpiecznie.

O tym tragicznym zdarzeniu było głośno w całej Polsce. W poniedziałek, 3 listopada, wieczorem, w Strzegomiu, na przejściu dla pieszych została potrącona dwie starsze panie. Uderzył w nie bus. 70-latką zginęła na miejscu, 68-latką zmarła w drodze do szpitala. Były koleżankami, które wracały z wypominek w kościele.

Na przejściu prawie nie ma śladu

Dzień po tragicznym zdarzeniu na rondzie, w pobliżu którego doszło do wypadku, od samego rana panował ogromny ruch. Na drodze, po drugiej stronie skrzyżowania, były prowadzone roboty drogowe.

Kierujący ruchem przepuszczali wahadłowo nadjeżdżające samochody. Tworzyły się ogromne korki. Kierowcy rozglądali się i zniecierpliwieni czekali na swoją kolej. Na przejściu dla pieszych, gdzie kilkanaście godzin wcześniej doszło

Feralne przejście w pobliżu ronda ks. Popiełuszki. 3 listopada zginęły tu dwie kobiety.

do śmiertelnego potrącenia (zaledwie kilkadziesiąt metrów od ronda), praktycznie nie było śladów po dramacie.

- Pozostanie ślad, rozpacz w sercach bliskich, rodziny, przyjaciół. Chyba to było tutaj - zastanawia się pan Stanisław, mieszkaniec Strzegomia, który przyszedł w to miejsce, bo coś słyszał o potrąceniu dwóch kobiet. - Jedna chyba zginęła - mówi.

Kiedy dowiedział się od nas, że zginęły dwie kobiety, kręci głową i powtarza, że to straszna tragedia.

W Strzegomiu głośno o tragedii na DK 5

O tragedii stało się w miasteczku głośno. Coś na ten temat wiedział niemal każdy przechodzień, z którym rozmawialiśmy 4 listopada na ulicach Strzegomia.

- Widziałam w telefonie informację, że zginęły dwie panie. Ale nie wiem dokładnie, gdzie to się stało - mówi klientka jednego ze sklepów w centrum.

- To niedaleko szkoły. Na drodze od strony Jeleniej Góry - podpowiada druga.

- Do wypadku doszło o godzinie 19.05. Będziemy ustalać, dlaczego kierowca nie zauważył pieszych. Czy jechał za

szybko, czy patrzył w telefon, a może rozproszyło go coś innego. Nad przejściem jest sztuczne światło. Na chwilę obecną wiadomo, że 30-letni kierowca busa marki Renault był trzeźwy - tłumaczy Magdalena Ząbek, oficer prasowa Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy.

Dodaje, że na miejscu wypadku zmarła 70-latką, która doznała rozległych obrażeń ciała. 68-letnią kobietę zabrano do szpitala. Niestety, nie udało się jej uratować. Zmarła w drodze do szpitala.

Mieszkańcy od dawna narzekają na to przejście

- Znałam te panie. To były fajne, porządne kobiety. Miały dzieci, wnuki. Szły z kościoła. Nie mogę uwierzyć, że już ich nie ma. To przejście jest fatalne - załamuje ręce mieszkanka Strzegomia, którą spotkaliśmy w pobliżu miejsca tragedii.

- Tak, to kolejne zdarzenie w tym miejscu. Jakies trzy tygodnie temu została tam potrącona moja koleżanka. Z porażoną nogą trafiła do szpitala. A te panie już prawie przez to przejście przeszły. Bus najechał na nie, kiedy miały schodzić z jezdni. To koszmar. Byłam tam tuż po wypadku - opowiada pani Agnieszka.

Na przejściu w pobliżu ronda ks. Jerzego Popiełuszki narzeka wielu mieszkańców Strzegomia. Mówią, że zgłaszali już problem do urzędu miejskiego.

- Bo w pobliżu jest między innymi cmentarz i szkoła. Teraz szybko zapada zmierzch. Boimy się o bezpieczeństwo dzieci idących i wracających z zajęć - mówią.

Burmistrz zwrócił się do zarządcy drogi

Zapytaliśmy o sytuację Krzysztofa Kalinowskiego, burmistrza miasteczka.

- Miejsce niby nie jest źle oznakowane, ale na drodze krajowej panuje ogromny ruch. Dochodzi tam do wypadków. Kilka lat temu, chyba w 2011 roku, na tym przejściu został potrącony syn mojej koleżanki. Przeżył, ale długo dochodził do siebie - mówi nam burmistrz.

Dodaje, że skierował pismo do zarządcy drogi, czyli Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

- Poprosiłem między innymi, żeby rozważyli zamontowanie tam sygnalizacji świetlnej wzbudzeniowej - wyjaśnia. - Oby to poniedziałkowe zdarzenie było nauką, żeby ta tragedia nie poszła na marne - dodaje. ©©

Książ wreszcie pozbył się wstydlivego problemu. W zamku otwarto nowe toalety

Adrianna Szurman
Wałbrzych

W końcu są! Teraz zrobicie „to” przed zamkiem Książ za trzy złote albo jedno euro. Zapłaciła Unia Europejska. Kompleks nowych toalet jest już czynny.

Brzmi zabawnie, lecz zabawne nie jest. Brak toalet na przedzamczu był jedną z głównych bolączek jednego z najpiękniejszych zamków w Polsce. Dawało się to odczuć zwłaszcza podczas dużych imprez masowych, choćby kilkunastego Festiwalu Kwiatów, który każdego roku odwiedzają dziesiątki tysięcy turystów. Teraz wstydlivy problem wreszcie przestał istnieć.

Dorota Karolewska, prezeska Zamku Książ zaznacza, że sama

konstrukcja nowych toalet jest imponująca, wkomponowana w otoczenie zamku w taki sposób, że niemal niewidoczna.

- To był bardzo skomplikowany obiekt, który powstał w miejscu, w którym wcześniej nie było tak naprawdę niczego - podkreśla i dziękuje za pozyskanie środków unijnych wojewódzkie Annie Żabskiej - byleż prześse zamku, a także Romanowi Rutkowskiemu - projektantowi, który obiekt stworzył i Adamowi Kurczowi, który go wykonał.

Prezeska zaznacza, że wartość całego projektu Via Botanica, który realizuje Zamek Książ, to około 9 mln zł (zwrot z UE wynosi 7 mln 357 tys. zł). Pierwsza część, w ramach której zbudowano nowe schody i toalety kosztowała 3,1 mln zł brutto. Inwestycja ma być ukończona za rok.

Toalety powstały w sąsiedztwie tak zwanej Osłej Bramy. To zupełnie nowy budynek podziemny z zielonym dachem, w którym działa sieć ogólnodostępnych toalet. Wstęp kosztuje 3 zł albo jedno euro, można zapłacić kartą lub gotówką. Cena nie jest wygórowana i obejmuje zwrot kosztów, poniesionych przez zamek.

Obiekt jest wkomponowany w przestrzeń, która opada w stronę wąwozu. Budynek znajduje się około 11 m na wschód od istniejącego murka przy utwardzonym terenie przed Pawilonem Powitalnym i Budynkiem Bramnym zespołu Zamek Książ.

- Do budynku zostało zapewnione dojsie przebudowanymi schodami zewnętrznymi, schodzącymi na dno wąwozu, w kierunku przystanku autobusowego i stadniny. A dla osób, poruszających się na wózku, poprzez pochylnię przy parkingu pracowniczym z boku pawilonu powitalnego - mówi Mateusz Mykytyshyn, rzecznik zamku.

W ramach projektu dodatkowo wyremontowano kamienne schody, prowadzące do dawnego amfiteatru, a na całości terenu zainstalowano nowe oświetlenie. ©©

Nowe toalety w Książu otwarto uroczystie 28 października. Obiekt zachwyca swą architekturą oraz funkcjonalnością.

REKLAMA

0011427723

INFORMACJA BURMISTRZ JAWORZYNY ŚLĄSKIEJ

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Jaworzyna Śląska ul. Powstańców 3 nw. wykazu:

1. Lokali mieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Nr 167/B/25 z dnia 29.10.2025 r.

Wykaz wywiesza się na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni licząc od dnia podpisania zarządzenia przez Burmistrza Jaworzyny Śląskiej.

Szczegółowe informacje zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej oraz stronie internetowej bip.jaworzyna.net.

Przedszkole ma rok. Była okazja do święta

FOT. GMINA WALIM

Przedszkole w Dzieńmorowicach ma już rok. Wydarzenie uczcili wspólnie maluchy, ich rodzice i władze gminy.

Paweł Gołębiowski
Dzieńmorowice

Pierwsze urodziny obchodziło w ostatnim dniu października gminne przedszkole w Dzieńmorowicach w gminie Walim.

Ta wspaniała placówka, otwarta rok temu, jest wyjątkowa. Budynek nie dość, że piękny, to jest proekologiczny, podobnie jak jego otoczenie. Jest m.in. energooszczędny, ma niskie zapotrzebowanie na energię z sieci zewnętrznej i produkuje własną energię dzięki panelom fotowoltaicznym. Na terenie przedszkola znajduje się specjalnie wybudowany naturalistyczny ciek wodny oraz dwa retencyjne oczka wodne. Dwa podziemne zbiorniki zbierają

wodę opadową z dachu i okolicznego terenu, a także wspomnianego ciek wodny i oczek wodnych. Zebrana woda jest filtrowana i ponownie wykorzystana w toaletach oraz do podlewania.

Ogrzewanie budynku zapewniają pompy ciepła. Ponadto ciepło jest odzyskiwane dzięki odpowiednio zaprojektowanej wentylacji mechanicznej.

Na urodzinach przedszkola w Dzieńmorowicach pojawili się: rodzice maluchów, radni, przedstawiciele Urzędu Gminy Walim z wójtem na czele. Urodzinom placówki towarzyszyło pasowanie najmłodszych wychowanków na przedszkolaków.

Dzieci przygotowały dla gości program artystyczny. ©

Bawili się seniorzy z całego powiatu

Paweł Gołębiowski
Jedlina-Zdrój

Powiatowe Senioralia Równościowe Ziemi Wałbrzyskiej już za nami. Odbłyły się w hotelu Jedlinka w Jedlinie-Zdroju.

Senioralia Równościowe są elementem projektu, realizowanego w powiecie wałbrzyskim, a nazwanego „Równi choć różni”. Dotyczy on zapobiegania dyskryminacji seniorów ze względu na ich wiek.

- Bardzo się cieszymy i dziękujemy, że mogliśmy jako miasto stać się gospodarzem tego pięknego wydarzenia - mówiła Ilona Bujalska, burmistrz Jedliny-Zdroju.

Podczas Senioraliów w hotelu Jedlinka wystąpili kabaret

seniorów ze Stowarzyszenia „Atrakcyjni” i Agnes Violin z programem „Srebrne skrzydła”, a Marek Lipiak dał koncert „Muzyka nie zna wieku”. Swoimi historiami oraz pasją do życia podzielili się też wyjątkowi goście: Wanda Radłowska ze Stowarzyszenia „Radość życia” i Wałbrzyskiej Rady Seniorów, a także Józef Raciniwski i Jadwiga Schwebs-Kostkiewicz, uczestnicy programu „Sanatorium Miłości”.

Był też konkurs na najlepsze hasło równościowe i oczywiście finał, na który wszyscy czekali - wspaniała zabawa taneczna przy pysznych przekąskach.

Organizatorami wydarzenia byli: Ziemia Wałbrzyska, PCPR w Wałbrzychu, CK w Jedlinie-Zdroju i Pałac Jedlinka. ©

KRÓTKO

WAŁBRZYCH

Zgubiła go słabość do kawy

Do 5 lat więzienia grozi 60-latkowi z Wałbrzyska, który został zatrzymany po kradzieży kawy. Mężczyzna w jednym ze sklepów przy ul. Długiej w dzielnicy Piaskowa Góra zabrał z półek kilka paczek o łącznej wartości około 230 zł i próbował wyjść, nie płacąc za zakupy. Został ujęty przez ochronę placówki, a po chwili zatrzymali go wezwani na miejsce policjanci. Okazało się, że 60-latek ma na koncie więcej tego typu przestępstw. Od 13 czerwca do 21 października tego roku dokonał dziewięciu innych kradzieży w czterech różnych wałbrzyskich sklepach na terenie Piaskowej Górze. Skradł z nich produkty spożywcze, alkoholowe, kosmetyczne i przemysłowe o łącznej wartości blisko 2,4 tys. zł. PG

WAŁBRZYCH

Młodzian potrafił starszą panią

Do wypadku może dojść nie tylko na drodze. Na jednym z placów parkingowych w wałbrzyskim Śródmieściu, przy ul. Kolejowej, 19-latek, kierujący samochodem osobowym potrafił starszą panią. Młodzian nie zauważył 77-latkę i doprowadził do zdarzenia, w wyniku którego kobieta doznała poważnych obrażeń nogi. Przybyli na miejsce policjanci ustalili, że uczestnicy zdarzenia byli trzeźwi. Sporządzili dokumentację procesową i będą prowadzić postępowanie w tej sprawie. PG

BIELAWA

Śmiertelne ciosy podczas libacji

Na terenie ogródków działkowych przy ul. Sikorskiego w Bielawie nieodolnie ciału 31-letniego mężczyzny. Sekcja zwłok wykazała, że został zaatakowany ostrym narzędziem i zginął na miejscu. Policjanci z Bielawy niedługo po zdarzeniu zatrzymali podejrzanego o dokonanie zbrodni. To rówieśnik ofiary, również 31-latek. Zнали się od lat. Feralnego dnia mieli spotkać się przypadkowo i wspólnie spożywać alkohol. Podczas libacji doszło pomiędzy nimi do kłótni, w trakcie której jeden z mężczyzn zadał drugiemu kilkanaście pchnięć nożem. Ofiara nie miała szans na przeżycie. KB

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

W Aqua Zdroju można obecnie oglądać trofea Mieczysława Młynarskiego i Górnika.

WYSTAWA ZOBACZCIE PAMIĄTKI PO WIELKIM ZAWODNIKU!

Kibice kochają tę grę, ale też klub

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Widzieliście wspaniałe trofea Mieczysława Młynarskiego i koszykarskiego Górnika Wałbrzych? Są prezentowane w Aqua Zdroju.

Chcecie zobaczyć z bliska, jak wyglądają puchary czy medale za zdobycie najwyższych trofeów w krajowej, męskiej koszykówce? Wystarczy wybrać się do wałbrzyskiego Aqua Zdroju. Tam, w podświetlanych gablotach holu od kilkunastu dni znajdują się pamiątki, związane z karierą Mieczysława Młynarskiego. Jest także trochę innych wałbrzyskich, koszykarskich osobliwości.

Pielęgnują legendę

To element wydarzeń, które mają uhonorować wybitnego przed laty koszykarza, legendę Górnika Wałbrzych, jednego z najlepszych koszykarzy w historii polskiej koszykówki. Mieczysław Młynarski zmarł 30 czerwca tego roku.

W gablotach w Aqua Zdroju można zobaczyć m.in. puchary

za zdobycie mistrzostwa Polski w 1982 i 1988 roku, medale za wicemistrzostwa Polski w 1981 i 1983 roku, medal za zdobycie siódmego miejsca na mistrzostwach Europy w Turynie w 1979 roku czy puchar za czwarte miejsce podczas mistrzostw Europy w Helsinkach w 1977 roku. Jest też najnowsza zdobycz Górnika Zamek Książ Wałbrzych - Puchar Polski z 2024 roku.

Warto tę wystawę zobaczyć, choćby podczas wizyty w Aqua Zdroju na meczu koszykówki czy przy innej okazji. Uświadczenia ona, jak ogromna jest w Wałbrzychu koszykarska tradycja. To, że trwa ona od wielu lat. Że koszykarski Górnik przeżywał przez lata wzloty i upadki, ale dzięki oddanym ludziom przetrwał, ma się ostatnio całkiem nieźle i pisze dalszy

Mieczysław Młynarski zaliczył przez dziewięć lat 150 występów w seniorskiej reprezentacji Polski i zdobył dla niej 2.680 punktów.

ciąg swojej wspaniałej historii. Także to, że gorsze pojedyncze mecze czy nawet całe sezony nie są w stanie zburzyć wizerunku kochanej przez kibiców, ale też chyba przez działaczy i zawodników drużyny, której jedną z ikon jest właśnie Mieczysław Młynarski.

Uhonorują Młynarskiego także innymi wydarzeniami

Dodać trzeba, że w ramach upamiętniania tej wybitnej postaci niebawem ma powstać mural na Placu Górnika w dzielnicy Nowe Miasto. Zostanie namalowany na ścianie kamienicy, należącej do miasta. Przy Hali Wałbrzyskich Mistrzów stanie natomiast pomnik, ukazujący postać wybitnego koszykarza w dynamicznej pozycji.

W planie jest m.in. również organizowanie raz do roku, mniej więcej w rocznicę śmierci Mieczysława Młynarskiego, turnieju, w którym zagrałyby m.in. drużyny z miast, w których grał, czyli Zgorzelca, Wałbrzyska, Poznania oraz Dortmundu. ©

Covid-19 ponownie w natarciu. Wałbrzyskie przychodnie mają coraz więcej pacjentów

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Więcej zachorowań na covid-19 w Wałbrzychu. Pacjenci narzekają na gorączkę, ból głowy, gardła i powiększenia. Przychodnie zapewniają: - Nie ma problemu, by dostać się do lekarza.

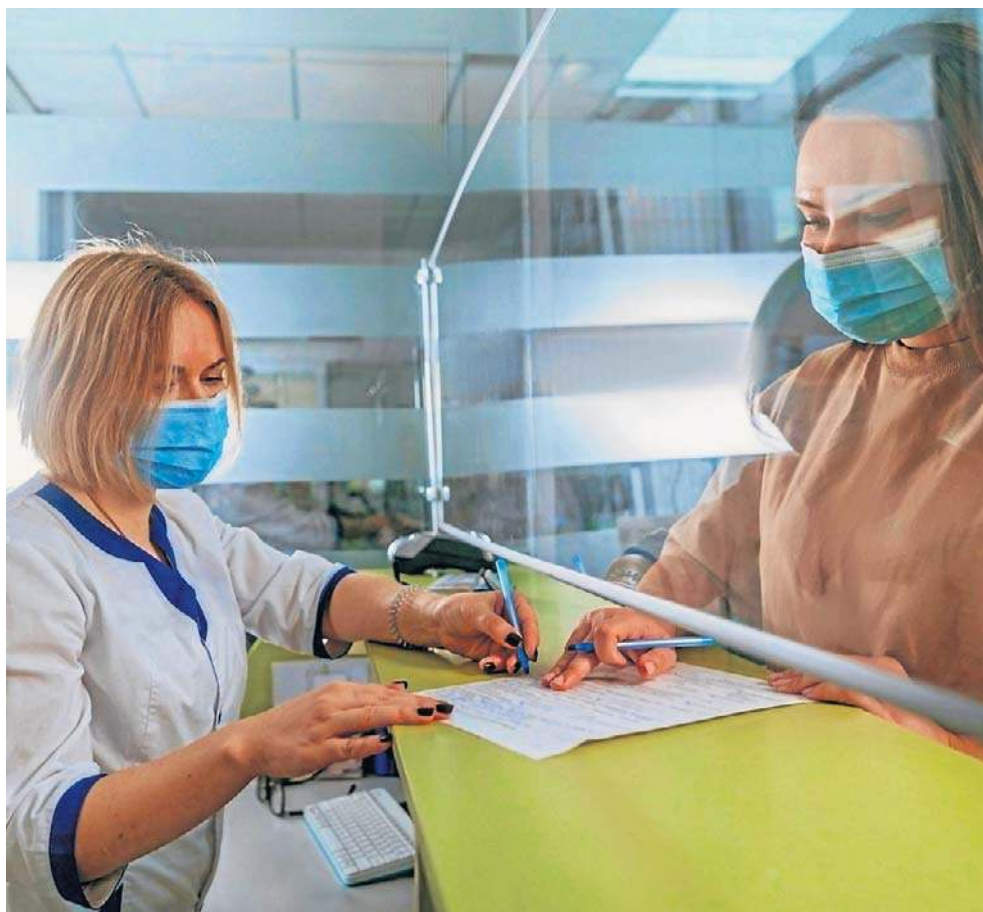
Wałbrzyska Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna przyznaje, że w mieście i powiecie znacząco wzrosła liczba zachorowań na covid-19. Chodzi tylko o te sprawdzone przypadki, potwierdzone testem combo, przeprowadzonym przez lekarzy i zgłoszone przez przychodnie do sanepidu. Jak przekazują wałbrzyskie przychodnie, chorzy z ostrymi objawami nie mają problemu z dostępem do lekarza.

Więcej zachorowań na covid-19 w Wałbrzychu

- Boli mnie głowa, skóra, mięśnie i gardło. Mam silne dreszcze, gorączkę blisko 40 stopni, ledwo żyję - mówi nam pani Teresa z Wałbrzyska, która przypuszcza, że zachorowała na covid-19 i zamierza zgłosić się do przychodni.

Jak mówi, objawy ma od dwóch dni, ale myślała, że poradzi sobie z infekcją domowymi sposobami. Wcześniej na covid-19, potwierdzony testami, zachorował jej zięć i mąż, córce nic nie było. Wszyscy mieszkają pod jednym dachem. Tylko zięć był poddany testom.

Tak naprawdę nie wiadomo, z jak dużą skalą zachorowań na covid-19 mamy obecnie do czynienia, bo wielu chorych nie zgłasza się do przychodni i nie w każdym przypadku le-

FOT. LITHIUMCLOUD/GETTY IMAGES

Notuje się coraz więcej przypadków zachorowań na covid-19 w Wałbrzychu i powiecie.

karze przeprowadzają testy. Najwięcej jest wykonywanych na Piaskowej Górze. Wszystkie informacje o potwierdzonych przypadkach obowiązkowo trafiają do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wałbrzychu.

Warto przemyśleć szczepienia na covid-19. Szczepionka nie sprawi, że nie zachorujemy, lecz pomoże nam łagodniej przejść infekcję.

- Od dwóch miesięcy zauważamy wyraźny wzrost zachorowań na covid-19 w porównaniu do okresu letniego. Podczas wakacji zarejestrowaliśmy 34 takie przypadki, a od 1 września do połowy października było ich już 204 - mówi nam Małgorzata Binkowska, kierowniczka działu epidemiologicznego sanepidu.

Przyznaje jednak, że w porównaniu do analogicznych okresów ubiegłego roku, przypadków jest mniej. Latem 2024 roku było ich 124, a od września do 23 października - 438.

Pacjentów atakują też grypa i RSV

Wzrost liczby chorych, także na grypę i RSV, daje się odczuć w dużych wałbrzyskich przychodniach.

- Potwierdzamy przypadki zachorowań na covid-19, grypę i RSV. Testy robimy codziennie i codziennie diagnozujemy kilka przypadków zachorowań. U nas nie ma problemu z dostępem do lekarza i leczenia. Wyznajemy zasadę, że każdy chory musi dostać się do medyka, jeśli ma objawy infekcji, zwłaszcza ostre i wymagające

leczenia - mówi nam dr Lidia Dziubek, kierowniczka ds. medycznych Przychodni Zdrowia na Białym Kamieniu.

W największej wałbrzyskiej przychodni na Podzamczu również zauważają wzrost zachorowań na covid-19, ale - jak mówią - na 30 tys. mieszkańców jest to 114 przypadków w ubiegłym miesiącu i 89 do piątku, 17 października.

- U nas również osoby z ostrymi objawami są przyjmowane w tym samym dniu. Ja sama przyjmuję pacjentów na Szczawienku przy ul. Uczniowskiej i, jeśli jest taka konieczność, zajmuję się chorymi między zarejestrowanymi osobami. Rejestracja jest czynna od godziny 7.00, także na Podzamczu. Obowiązuje u nas zasada, że do każdego lekarza zostawiamy po kilka numerków dla pacjentów z ostrymi infekcjami - tłumaczy dr Regina Śliwa, właścicielka przychodni.

Także w dużej przychodni na Piaskowej Górze wzrost zachorowań jest zauważalny i odczuwalny. Jak przekazuje nam przychodnia, lekarze robią około 50-60 testów tygodniowo. Największy problem z rejestrowaniem się do lekarza jest - jak w innych placówkach - w poniedziałki. Osoby z ostrymi infekcjami są jednak przyjmowane. Ustalane są też terminy wizyty domowej, jeśli pacjent zadzwoni po południu.

Warto się zaszczepić na covid-19. Szczepionki są bezpłatne

Jak mówi kierowniczka działu epidemiologii wałbrzyskiego sanepidu, warto przemyśleć szczepienie na covid-19. Nawet jeśli miałyby to nastąpić kolejny raz. Szczepionka nie

sprawi, że nie zachorujemy, lecz pomoże nam łagodniej przejść infekcję.

Szczepionki nadal są bezpłatne dla wszystkich chętnych dorosłych (od 18. roku życia). Wystarczy zgłosić się do apteki, która prowadzi szczepienia albo do przychodni zdrowia i umówić na szczepienie. W tym roku punkty nie zamawiają jednak szczepionek z hurtowni same, lecz zgłaszają zapotrzebowanie do sanepidów. A te je rozdzielają. Od 24 września do 23 października zamówiono ich 2.810. Najwięcej na Piaskowej Górze.

- To pierwszy rok, kiedy prowadzimy tę dystrybucję. Wniośki będzie można wyciągnąć za jakiś czas - mówi kierowniczka.

Wyjaśnienie głównego inspektora sanitarnego kraju

„Jak wyjaśnia główny inspektor sanitarny dr Paweł Grzesiowski: Za falę zakażeń covid-19 odpowiadają nowe odmiany genetyczne znanego już od ponad dwóch lat wariantu omikron. Zmienił on obraz covid-19. To teraz choroba głównie górnych dróg oddechowych. Chorując mamy więc zapalenie gardła, zatok, czasami oskrzeli. Dużo mniej jest natomiast przypadków ciężkich, z zapaleniem płuc czy niewydolnością oddechową. I to jest dobra wiadomość. Zła jest natomiast taka, że ten wirus w dalszym ciągu ma w sobie ogromny potencjał powikłań. Atakuje nasze naczynia krwionośne, przez co może przyczynić się do wzrostu liczby przypadków zatorowości płucnej, zakrzepicy czy udarów” - można przeczytać na stronie zwrotnikraka.pl.©©

Wałbrzyscy radni za utrzymaniem w mieście ZLK

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Rada Miejska Wałbrzyska wystosowała apel o utrzymanie Zakładu Linii Kolejowych PLK S. A. w Wałbrzychu. To pokłosie protestu z 22 października.

Decyzja zarządu PKP Polskie Linie Kolejowe S. A. o włączeniu wałbrzyskiego Zakładu Linii Kolejowych (ZLK) do zakładu we Wrocławiu oznacza w praktyce jego likwidację. Ma to nastąpić 1 stycznia 2026 roku.

Podobny los ma spotkać inne, małe jednostki w kraju, które mają być wcielone do większych ośrodków. Te plany wywołały falę protestów. Pracownicy boją się, że zostaną bez pracy.

W sprawę zaangażował się m.in. Roman Szelemej, prezydent Wałbrzyska. Podczas sesji rady miejskiej, 30 października, przedstawił swoje działania. Mówił o tym, że zwrócił się m.in. do ministra infrastruktury Dariusza Klimczaka oraz minister funduszy i polityki regionalnej Katarzyny Pełczyń-

skiej-Nałęcz. Razem z parlamentarzystami z regionu spotkali się też z Piotrem Wyboriskim, prezesem PKP PLK.

Prezydent wyjaśniał, że protesty zainteresowanych nie są argumentowane względami korporacyjnymi, zarządczymi czy ekonomicznymi, ale innymi. Na przykład takimi, że wiele osób - wbrew swojej woli - zostanie zmuszonych do wyjazdu z Wałbrzyska.

- Bo być może musielibyśmy dojeżdżać do pracy na przykład do Opola - mówili bowiem przedstawiciele kolejarzy, któ-

rzy zjawili się na sesji rady miejskiej.

Tłumaczyli też, że są doświadczonym zespołem, który działa na trudnym, rozległym, górzystym terenie.

- Minister Klimczak ogłosił wstrzymanie tej decyzji i przysługuje jej ponownie - mówił prezydent Szelemej.

Dodawał, że proponował przeniesienie połączonego oddziału wrocławsko-wałbrzyskiego do Wałbrzyska. Gwarantują tu lokal na taki oddział, znajdują się także mieszkania dla pracowników.©©

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

Podczas październikowej sesji Rada Miejskiej kolejarze apelowali o utrzymanie ZLK PLK S. A. w Wałbrzychu.

JUBILEUSZE W ZAMKU KSIĄŻ WRĘCZONO MEDALE ZA DŁUGOLETNIĘ POŻYCIE MAŁŻEŃSKIE. NIEKTÓRE PARY SĄ ZE SO

Wciąż się kochają, bo opanowali sztukę

Panowała szampańska atmosfera, a uśmiechom nie było końca. Rozumiemy powody!

Wielu parom towarzyszyli w tym dniu ich bliscy. To było święto całych rodzin!

Ponad 120 małżeńskich par świętowało w Zamku Książ swe jubileusze. Teraz mogą odbierać w

- Bardzo się kochamy i nadal jesteśmy zgodnym, szczęśliwym małżeństwem! - słyszeliśmy od wielu par.

Honory gospodarzy uroczystości pełnili prezydent Wałbrzycha Roman Szełemej oraz posłanka Sylwia Bielawska.

BA JUŻ PONAD PÓŁ WIEKU. IMPONUJĄCE!

ę kompromisu

Urządzie Stanu Cywilnego pamiątkowe zdjęcia z uroczystości.

Do dzisiaj wspominają z uśmiechem pierwsze randki. I zapewniają, że wzajemne zauroczenie wciąż trwa!

Nie wyobrażają sobie świata bez siebie. Do perfekcji opanowali sztukę kompromisu. Tego dobrego, budującego.

Mają prostą receptę na szczęście: - Jeśli się kogoś kocha, to ustępstwa na rzecz drugiej osoby nie są uciążliwością.

Wiele par ma podobne pasje i zainteresowania. Małżonkowie na przykład lubią jeździć w te same miejsca.

Medale za długoletnie pożycie wręczał jubilatowi prezydenta miasta Roman Szelemej.

Od wielu osób usłyszeliśmy ważne słowa: - Proszę nam wierzyć, my się nie kłócimy. Nigdy!

„SOŁDEK”: PIERWSZY STATEK SOCJALISTYCZNEJ POLSKI

Rudowęglowiec S/S „Sołdek” był pierwszym statkiem, zbudowanym po wojnie w polskiej stoczni. Zwodowano go w Gdańsku 6 listopada 1948 roku.

Mariusz Grabowski

Wodowanie odbyło się w atmosferze wielkiej politycznej fety. Byli dziennikarze, oficjele, tłumy i niekończące się przemówienia. Swą nazwę statek zawdzięczał Stanisławowi Sołdkowi, ówczesnemu przodownikowi pracy ze Stoczni Gdańskiej. Matką chrzestną statku została jego żona Helena.

„Spłynął majestatycznie”

„Na trybunę wszedł min. Rapacki - wspominał na łamach „Morza. Marynarza Polskiego” Stanisław Woliński, uczestnik uroczystości. „Podsumował pokrótce osiągnięcia stoczniovców przy budowie nowych jednostek i analizując nazwę tego pierwszego statku, powiedział: »Nazwisko Stanisława Sołdka, które znajdzie się na pierwszym w Polsce wybudowanym statku, jest nazwiskiem prostego, dobrego robotnika i przodownika pracy, nie jest jednak jego prywatnym nazwiskiem, jest symbolem nazwisk wszystkich robotników stoczniovców«. Następnie, na wniosek min. Rapackiego, zebrani na pochylni stoczniovcy uchwalili, aby następny rudowęglowiec, którego wodowanie ma nastąpić w dniu 15 grudnia, otrzymał nazwę »Jedność Robotnicza«. Po ślubowaniu Stanisława Sołdka poczęto usuwać ostatnie kliny podtrzymujące kadłub statku. Miarowo, z uwagą i napięciem oczekiwali zebrani momentu, kiedy statek drgnie i pocznie zjeżdżać do wody. Usunięto ostatnią zapórę, przysła rozbiła o burtę butelka szampana. Przy dźwiękach hymnu narodowego S/S „Sołdek” spłynął majestatycznie na wodę. Jego matką chrzestną była Helena Sołdek, żona przodownika pracy i bohaterki niezapomnianej uroczystości. Tak rozpoczął swój pracowity żywot pod polską banderą »Sołdek« - statek”.

Kim był Sołdek?

Stanisław Sołdek, patron statku, był ciekawą postacią, idealnie pasującą do tamtych czasów. Człowiekiem idealnie pasującym do kanonów socjalizmu. Syn robotnika z Kozienic, przed-

wojenny pracownik Stoczni Modlińskiej Państwowych Zakładów Inżynierii i Płockiej Stoczni Rzecznej na Radziwiu. Ukończył w Warszawie kurs spawaczy.

Po wojnie przeniósł się do Gdańska. Był wśród inicjatorów propagandowego wyścigu pracy w przemyśle stoczniovcym, wzorowanego na podobnych kampaniach w ZSRR. W latach 1952-1956 był posłem na Sejm I kadencji z ramienia PZPR. Był także członkiem Komitetu Wojewódzkiego PZPR.

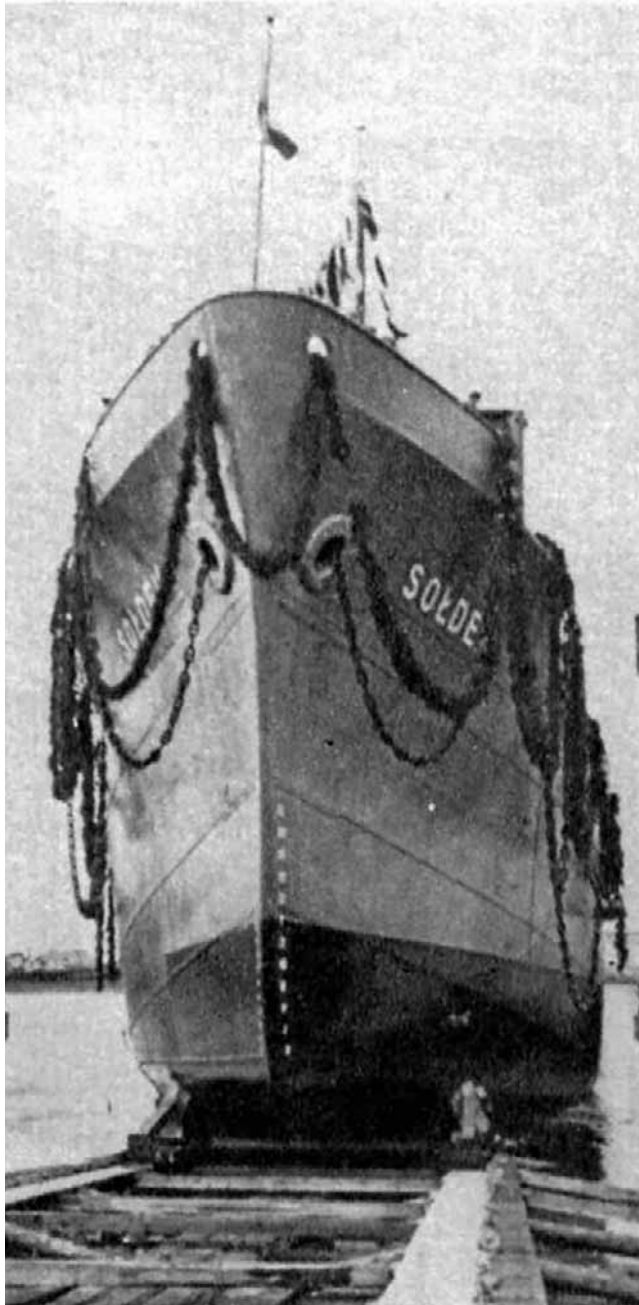
Po uzupełnieniu wykształcenia średniego, w 1950 r. rozpoczął studia na Wydziale Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej, a w 1956 r. został magistrem inżynierem okrętowcem. W maju 1963 r. otrzymał etat dyrektora naczelnego remontowej Stoczni Wisła. Zmarł w Gdańsku i tam jest pochowany.

Socjalizm i stocznie

„Sołdek” nie wziął się z przypadku - był owocem przedstawienia przedwojennej rolniczej Polski na tory uprzedmiotowienia. Oficjalne początki przemysłu stoczniovcowego w Polsce sięgają już 1 lutego 1945 roku, kiedy działania wojenne na znacznych obszarach Polski toczyły się jeszcze z dala od morza. Wtedy to ówczesny minister przemysłu, towarzysz Hilary Minc, powołał Departament Morski, którego dyrektorem został inż. Henryk Sobański.

Już w marcu Departament opracował memoriał zawierający propozycję utworzenia Zjednoczenia Stoczni Polskich, jako instytucji koordynującej planowaną budowę statków morskich. Jednocześnie Ministerstwo Przemysłu wśród grup operacyjnych, mających za zadanie zabezpieczenie i uruchomienie przedsiębiorstw na terenach, które przed wojną nie leżały na obszarze II RP, powołało w Bydgoszczy Morską Grupę Operacyjną.

W jej skład wchodził przede wszystkim inżynierowie i technicy, w tym również okrętowcy, których losy wojenne rozrzuciły po kraju. Głównym zadaniem Morskiej Grupy Operacyjnej skierowanej do Gdańska było zabezpieczenie ocalałej infrastruktury stoczniovcowej, która już nad-

Dzieje „Sołdka” są symbolem rozwoju powojennego przemysłu stoczniovcowego - jednego z filarów gospodarczych PRL.

zorowana i inwentaryzowana była przez specjalistów rosyjskich, kwalifikujących ją jako zdobycz wojenną.

Wybrano Gdańsk

Na stronie Portal Morski można znaleźć tekst Jerzego Litwina o trudnych początkach podnoszącego się z gruzów przemysłu stoczniovcowego.

„14. czerwca 1945 r. powołano - pisze autor - Zjednoczenie

Stoczni Polskich z siedzibą w Gdańsku. Dyrektorem owego Zjednoczenia został inż. Henryk Umiaszowski, a na jego zastępcę powołano inż. Witolda Urbanowicza. (...) Wybór Gdańska na siedzibę Zjednoczenia miał charakter polityczny i gospodarczy, gdyż pomimo zniszczeń w gdańskich stoczniach dostrzegano warunki do szybkiego podjęcia produkcji. Pierwszymi decyzjami Zjednoczenia było wyznaczenie komisji

odpowiedzialnych za przejmowanie od Rosjan zajętych przez nich stoczni. Działania te zakończono 30 sierpnia 1945 r. Objęły one zarządzanie jedenastoma stoczniami, jakie były w Wolnym Mieście Gdańsku”.

W Stoczni Gdańskiej 13 września 1945 r. oficjalnie uroczystie zainaugurowano remonty statków. Dodatkową produkcją tejże stoczni był montaż 1812 ciągników, 20 parowozów i 500 samochodów przysyłanych do Polski w ramach pomocy UNRRA.

Jako muzeum

Już trzy lata później zwodowano „Sołdka” - rudowęglowiec o napędzie parowym. Był to prototyp serii 29 rudowęglowców - małych masowców typu B30 zbudowanych w latach 1949-1954 w Stoczni Gdańskiej. Długość na 87 metrów, szerokość na 12 m, o nośności 2610 ton. Podczas położenia stępki pierwszy nit zakuł wspomniany już minister żegluga Adam Rapacki, zaś pierwsze blachy poświęcił ksiądz z gdańskiej parafii.

Projekt wstępny statku został opracowany przez grupę polskich konstruktorów pod kierunkiem inż. Henryka Giełdzika, zaś dokumentację warsztatową zlecono francuskiej stoczni Augustin Normand w Hawrze. Budowę statku kierował inż. Jerzy Doerffer.

24 września 1949 r. o godz. 9.55 „Sołdek” odbył pierwszy rejs próbny - z portu wyprowadził go pilot kpt Laskowski za pomocą holowników: „Atlas” na dziobie i „Cyklop” na rufie. Do 30 grudnia 1980 r. „Sołdek” odbył 1479 rejsów morskich, przewoził ponad 3,5 mln ton towarów, zawijając do ponad 60 portów.

Nie poszedł na złom, pełni dziś inną funkcję. 17 lipca 1985 r. został udośćpniiony do zwiedzania jako statek-muzeum, oddział Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. W 2024 roku statek zwiedziło 69 tys. 499 osób.

Rodzi się potęga

Dzieje „Sołdka” są symbolem rozwoju powojennego przemysłu stoczniovcowego - jednego z filarów gospodarczych kraju. Decyzja o „rozwijaniu przemysłu

okrętowego, będącego własnością państwa, w ramach ogólnonarodowej gospodarki planowej”, zapadła w 1946 r. „Przewidywano w nim w okresie 1948-1957 budowę 164 statków o łącznej nośności 357 000 ton. Zadania te miały realizować przede wszystkim gdańska Stocznia nr 1, Stocznia nr 2 i w pewnej części Stocznia nr 3. 31 marca 1947 r. Ministerstwo Żegluga i Handlu Zagranicznego przekształcono w Ministerstwo Żegluga, któremu podporządkowano przemysł stoczniovcowo-okrętowy, morską flotę handlową i rybacką” - czytamy w tekście „Stocznie po 1945 r.” na stronie gdansk.gedanopedia.pl.

Śledzenia początków przemysłu stoczniovcowego może jednak dostarczyć wielu niespodzianek. Okazuje się bowiem, że to nie „Sołdek” powinien być określany pierwszym statkiem zwodowanym w Polsce po 1945 roku. W 2018 r. Krzysztof Stefański, w artykule „Pierwsze powojenne wodowanie w Polsce”, zamieszczonym na stronie ZBiAM (Zespół Badań i Analiz Militarnych), postawił tezę, że pierwszą jednostką zwodowaną w naszym kraju był drobnicowiec „Oliwa”. Odbyło się to prawie siedem miesięcy przed wodowaniem „Sołdka”, w szczecińskiej Stoczni „Odra”.

Sprawy przez lata nie nagłaśniano - dowodzi Stefański - a jednym z powodów było to, że budowę rozpoczęli Niemcy 1 lipca 1943 r. w stoczni Stettiner Oderwerke. W ramach powojennej rewindykacji i podziału ponemieckiej floty niekończony drobnicowiec przydzielono Polsce.

We wrześniu 1947 r. podjęto decyzję o odbudowie przemysłu stoczniovcowego, a już w październiku postanowiono wykończyć „Oliwie”. Zamówienie na nią złożył GAL (Gdynia - Ameryka Linie Żeglugowe) i wtedy zmieniono jej nazwę na „Oliwa”.

Stefański pisze dalej: „Dla szczecińskiej »Odry« było to za trudne zadanie, głównie ze względu na brak odpowiednich fachowców, sprzętu i narzędzi. Dlatego Zjednoczenie Stoczni Polskich zleciło pracę Stoczni Gdynińskiej, która miała większe doświadczenie i możliwości. Ponieważ kadłuba nie można było przetransportować, postanowiono wysłać do Szczecina delegację z tego zakładu”.

Budowę kadłuba ukończono w grudniu 1947 r., a wodowanie „Oliwii” odbyło się 24 kwietnia 1948 r.

W celu zamontowania nabytej w Danii maszyny napędowej i wyposażenia statek został w sierpniu 1948 r. odholowany do Stoczni Gdańskiej. Pod zmienioną nazwą „Marchlewski” (następnie „Julian Marchlewski”) wyszedł w rejs próbny z Gdańska 3 VII 1950 r. Pływał pod polską banderą do końca lat 60., potem służył za magazyn. Ostatecznie zezłomowano go w Finlandii w 1982 r. ©

Decyzję o usunięciu szczątków Stalina z Mauzoleum Lenina, gdzie zabalsamowane spoczywały od marca 1953 r., podjęto na XXII Zjeździe KPZR, na tym samym, na którym zadekretowano zbudowanie komunizmu w ZSRR do 1980 r. Pojawia się pytanie: dlaczego z pośmiertną peregrynacją ciała wodza czekano tyle lat?

Mauzoleum dla dwóch

Cofnijmy się do chwili śmierci Stalina - 5 marca 1953 r. Oficjalnie zmarł na wylew, ale niewykluczone, że odejście z tego świata ułatwił mu Ławrientij Beria, szef NKWD, zlecając jego otrucie. Władze natychmiast postanowiły, że ciało Słońca Narodów zostanie zabalsamowane i umieszczone obok zabalsamowanych zwłok Lenina.

Jednocześnie Mauzoleum wodza rewolucji miało otrzymać nową, bardziej adekwatną nazwę: „Mauzoleum Lenina i Stalina”. Już 8 marca 1953 r. ciało Stalina wprowadzono na miejsce. Jego pogrzeb był wielką manifestacją, w czasie której straciło życie, w zależności od źródeł, od kilkuset do kilku tysięcy osób. Chcący zobaczyć ostatnią drogę Stalina obywateli stratali się w gigantycznym tłumie.

Chruszczow oskarża

Blisko trzy lata potem, w lutym 1956 r. rozpoczął się XX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego - pierwszy zjazd partii zwołany po śmierci Stalina. Jego najważniejszym wydarzeniem był wygłoszony na zakończenie obrad, na zamkniętym posiedzeniu i bez udziału gości, referat tow. Nikity Chruszczowa „O kulcie jednostki i jego następstwach”, którego tematem były kulisy rządów Stalina.

Chruszczow mówił m.in. o brutalności i autorytaryzmie Stalina oraz mechanizmie czystek w latach 1935-1938. „Teror ten był faktycznie skierowany nie przeciwko resztkom rozbitych klas wyzyskiwaczy, lecz przeciwko uczciwym pracownikom partii i państwa radzieckiego (...). Bardzo ciężkie następstwa miała także ta okoliczność, że w ciągu lat 1937-1941 wskutek podejrzliwości Stalina unicestwiono na podstawie oszczerczych oskarżeń wielu dowódców wojskowych i pracowników politycznych”.

Na pomnikach

Swoim referatem Chruszczow rozpoczął okres tzw. destalinizacji. Wyływały coraz to nowe informacje o koszmara, jaki Stalin zgotował milionom ludzi, ale jego ciało - siła bezwładu i strachu - wciąż spoczywało w dwuosobowym Mauzoleum na Placu Czerwonym. Podjęcie decyzji o jego

przeniesieniu zajęło władzom sowieckim ponad pięć lat.

Dopiero na XXII zjeździe KPZR podjęła uchwałę o przeniesieniu grobu wodza pod mur kremowski - „tradycyjne”, jak dowodzono - miejsce pochówku wybitnych Rosjan. Co ciekawe, miejsce pochówku kata narodów obok wybitnych Rosjan nie budzi kontrowersji, w odróżnieniu od Mauzoleum, które zamierzano już kilka razy zlikwidować.

Na grobie Stalina, w formie hermy, codziennie leżą świeże kwiaty. Podobnie jak na jego dwóch innych moskiewskich pomnikach: w Parku Poległych i w Ogólnorosyjskim Centrum Wystawowym (widać go tam z Franklinem Rooseveltem i Winstonem Churchillem).

Jelcyn i Putin

Popularności Stalina w ZSRR (a potem w Rosji) najbardziej zaszkodził nie tow. Chruszczow, ale Borys Jelcyn. To w latach 90., za jego prezydentury, podjęto najdalej posunięte działania w kierunku ujawnienia i oceny spuścizny stalinizmu. Otwarto wówczas część archiwów, doszło do publikacji wielu prac historycznych i wspomnień więźniów z tego okresu, co w znacznej mierze było zasługą działającego wówczas aktywnie Stowarzyszenia Memoriał.

Temat represji i ich oceny stał się przedmiotem publicznej dyskusji. Działania te nie okazały się jednak trwałe i w kolejnych latach podjęte przez Jelcyna decyzje rewidowano. Pojawiające się pomysły, aby Stalina usunąć spod muru kremowskiego, popularne za Jelcyna, zarzucono. Okazał się zbyt ważny dla budowania politycznej spójności Rosji, budzącej się do neoimperializmu.

Po dojściu do władzy w 2000 r. Władimira Putina, mimo pojedynczych gestów upamiętnienia ofiar stalinizmu, okazało się, że definitywne rozliczenie się ze spuścizną Stalina już nie nastąpi.

Polityka i tanatologia. O pośmiertnych losach towarzysza Stalina

Ciało Józefa Stalina zostało spopielone 31 października 1961 roku. Urnę umieszczono pod kremowskim murem, ale wcześniej zalano grubą warstwą betonu.

Mariusz Grabowski

Józef Stalin zmarł w 1953 r. Pochowano go w Mauzoleum Lenina blisko Kremla, jednak po kilku latach jego zwłoki zostały stamtąd usunięte i przeniesione.

Stalinowski kebab

Choć Stalin fizycznie nie żyje od ponad 70 lat, wciąż żyje w rosyjskim mentalu. Najbardziej widać to w mnożących się pomnikach, stawianych jak Rosja długa i szeroka - np. z okazji 70. rocznicy zwycięstwa w Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej w 2015 r. pomniki Stalina pojawiły się przed siedzibą partii komunistycznej w Lipiecku oraz Penzie. W tym samym roku na anektowanym przez Rosję Krymie odsłonięto pomnik wielkiej trójki - Stalina, Churchilla, Roosevelta, a na uroczystości był obecny ówczesny przewodniczący Dumy Siergiej Naryszkin.

Z kolei popiersie Stalina w obwodzie pskowskim, po-

stawione w 2016 r. jako część muzeum Linia Stalina, ufundowało Rosyjskie Towarzystwo Wojenno-Historyczne, którego prezesem był ówczesny minister kultury Władimir Miedinski.

Lecz pomniki to niejedyny przejaw powrotu Stalina do rosyjskiej sfery symbolicznej. Na bazarach i targowiskach dostępne są pamiątki z wizerunkiem dyktatora - koszulki, matryoski i pocztówki. Przewódca ZSRR stał się więc swoją marką towarową, na której, na fali nostalgii, można zarobić.

W 2021 r. w Moskwie otwarto bar o wdzięcznej nazwie „Sta'in Doner”. Nad drzwiami wejściowymi witał dumnie portret Josifa Wissa-

rionowicza, a kebaby podawali kelnerzy przebrani w mundury NKWD. Lokal funkcjonował jednak tylko jeden dzień, choć zdążył obsłużyć dwustu klientów.

Obok św. Matrony

Mówiąc o pośmiertnych losach Stalina, nie sposób nie wspomnieć o sferze religijnej. Tutaj jego obecność też została silnie naznaczona. Oto w styczniu 2024 r. ze znajdującego się w stolicy Gruzji - Tbilisi, Soboru Świętej Trójcy, najważniejszej świątyni Gruzińskiej Cerkwi Prawosławnej, usunięto wystawioną w Boże Narodzenie ikonę z wizerunkiem Józefa Stalina i Matrony Moskiewskiej, prawosławnej świętej.

Ikona została подарowana Kościołowi przez prorosyjską partię Sojusz Patriotów Gruzji i - co ciekawe - Patriarchat Gruzińskiej Cerkwi Prawosławnej nie widział w tym niczego budzącego sprzeciw.

Po zapoznaniu się z ikoną specjaliści stwierdzili, że oprócz Stalina na ikonie widnieją Matrona Moskiewska, kanonizowana w 2004 r. To symboliczna postać - w 1941 r., kiedy wojska niemieckie zbliżały się do Moskwy, Stalin miał się spotkać z Matroną, która przekonała dyktatora, aby nie opuszczał stolicy. Ponadto, za jej radą, Stalin miał też zabrać ikonę Matki Bożej Kazańskiej na linię frontu.

Pamiętamy

Cofnijmy się do 5 marca 2025 r., kiedy to w kolejną rocznicę śmierci, grób generalissimusa pod kremowskim murem został przykryty stertą czerwonych goździków przeniesionych przez jego wielbicieli (uroczystości odbyły się też w innych miastach). Następnie ok. 100 osób, głównie z prokremłowskiej Komunistycznej Partii Federacji Rosyjskiej, wzięło udział w uroczystym pochodzie.

Obecny był także lider frakcji komunistów w Dumie Państwowej Giennadij Ziuganow.

Dopuszczony do mikrofonu mówił m.in. „Dzisiaj jest dzień pamięci generalissimusa Stalina. Epoka Lenina i Stalina uratowała naszą państwowość, uratowała świat przed nazizmem i faszyzmem i okazała się najbardziej owocna i skuteczna w dziejach nie tylko naszego kraju, ale i ludzkości. Dziś, gdy NATO i Anglosasi wypowiedzieli wojnę światu rosyjskiemu, zmierzając do jego całkowitego unicestwienia, myślę, że wszystkie struktury władzy, począwszy od prezydenta, Rady Bezpieczeństwa, naszego parlamentu i rządu, powinny uważnie przeanalizować, jakie środki zostały podjęte w wielkiej erze radzieckiej, aby zapewnić nam przyszłość”.

Stalinie, ratuj!

Stalin zatem umarł, ale wciąż żyje. Gdy wspomniany wyżej tow. Ziuganow zszedł z zaimprovizowanej trybuny, pojawili się na niej kolejni, jeszcze bardziej radykalni mówcy. Machano czerwonymi sztandarami, skandowano „Sta-lin!”, „Sta-lin!”, niczym na wiecach i masówkach z początku lat 50.

Swoje uznanie dla wodza wyraził także Zachar Prilepin, współprzewodniczący partii Sprawiedliwa Rosja, formalnie opozycyjnej, jednak popierającej Kreml w zasadniczych kwestiach. W jego wpisie (Prilepin jest jednocześnie pisarzem i członkiem zarządu Związku Pisarzy Rosji) pobrzmiewały jednakże pesymistyczne nuty. Stwierdził on, że „pewne siły” ciągną kraj w przepaść. „Józefie Wissarionowiczu, jeśli możesz, zaopiekuj się nami jeszcze raz” - podkreślił.

Czy Stalin wysłucha tej prośby? Kto wie. Komuniści zwalczały religię systemowo, ale jednocześnie tworzyli zręby własnej, z nowym, ateistycznym sztafżem, w którym niczym w krzywym zwierciadle, odbijała się chrześcijańska obywatelskość. Jeśli więc Stalin porzuci swoje wygodne miejsce pod murem Kremla i wróci - nie zdziwimy się. ©

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE PANORAMA

Program telewizyjny

KONCERT SOBOTA TVP KULTURA 22:05

Wodecki Twist - Nikt nie opowiada tak jak Ty

W tegorocznej edycji festiwalu między piosenkami Zbigniewa Wodeckiego zabrzmiąły ponadczasowe standardy amerykańskiej muzyki rozrywkowej, utwory, na których on sam się wychował i które inspirowały go przez całe życie. Pojawiły się piosenki takich artystów jak Nat King Cole, Frank Sinatra i Burt Bacharach w wykonaniu gwiazd polskiej i światowej sceny muzycznej. Koncert przeniósł widzów w czasy, kiedy muzyka była wolnością i spontanicznym aktem twórczym, dalekim od komercji. Podczas koncertu została wręczona Nagroda „W” za wszechstronność, wybitność i artystyczną wytrwałość. Wcześniejnymi laureatami nagrody są Wojciech Trzciński, Irena Santor, Alicja

Majewska, Wojciech Mann i Ewa Bem. W tym roku otrzymał ją Andrzej Mleczko. W koncercie wystąpili: Kayah, Matt Dusk, Alicja Majewska, Igor Herbut, Anna Rusowicz, Andrzej Lampert, Dawid Tyszkowski, Wiktor Waligóra i Orkiestra pod batutą Krzysztofa Herdzina. Koncert poprowadziła Magda Miśka-Jackowska.

DRAMAT SOBOTA TVP 1 21:25

Gra o wszystko

Film nakręcony na podstawie wspomnień Molly Bloom. Wciągająca historia młodej, pięknej kobiety, która od podszewki poznała podziemny świat hazardu. W organizowanych przez nią nielegalnych rozgrywkach pokerowych brało udział wielu sportowców, biznesmenów, bankowców, gwiazdy Hollywoodu. Molly Bloom (Jessica Chastain) odnosi sukcesy w narciarstwie alpejskim, ale po kontuzji musi przerwać obiecującą karierę sportową. Przenosi się z małego miasteczka do Los Angeles, gdzie zatrudnia się jako kelnerka w jednym z klubów. Tu poznaje Deana (Jeremy Strong) i wkrótce nawiązuje z nim współpracę. Przez wiele lat prowadzi nielegalny, ekskluzywny klub pokerowy, gdzie amatorzy mocnych wrażeń wygrywają miliony, ale też tracą fortuny. Żadna sławy

i pieniędzy Molly zbija majątek, ma w swych stóp cały świat. Przenosi się do Nowego Jorku, gdzie brnie w kolejny nielegalny interes. Gdy sądzi, że zdobyła wszystko, do jej drzwi puka FBI. Zagrożona wieloletnim więzieniem, po raz kolejny postanawia podjąć walkę. Jej jedynym sprzymierzeńcem jest adwokat Charlie Jaffey (Idris Elba).

SERIAL OBYCZAJOWY NIEDZIELA TVP 2 17:15

Zaślubiona

Serial kostiumowy opowiada historię młodej kobiety w latach 60. XX wieku we Włoszech, zmuszonej do małżeństwa z obcym mężczyzną. Rodzina Marii (Serena Rossi) jest biedna i stoi przed perspektywą utraty wiejskiego domu na południu kraju. Aby uratować matkę i rodzeństwo przed bezdomnością, Maria zgadza się poślubić starego rolnika Vittorio (Maurizio Donadoni) z dalekiej północy w zamian za spłacenie ich długów i comiesięczną rentę. Wkrótce dowiaduje się, że Vittorio był tylko pełnomocnikiem swojego siostrzeńca, Italo (Giorgio Marchesi), który ma być jej mężem. Po przybyciu na miejsce Maria musi szybko dostosować się do nowego życia na wsi i sprawdzić się w nowych rolach – żony, macochy i

wiejskiej gospodyni. Obciążona pracą w domu, na polu i przy zwierzętach w zamian za swoje zaangażowanie otrzymuje niechęć i pogardę ze strony Italo, który wciąż nie pogodził się z odejściem pierwszej żony. Mężczyzna jest tak zrozpaczony, że ignoruje nawet swojego małego syna, Paulino. Pomimo tych wyzwań i przeszkód, siła woli i pozytywne nastawienie Marii pomagają jej przetrwać – aż do momentu, gdy na horyzoncie pojawia się jej były chłopak...

PONIEDZIAŁEK 10 Listopada

TVP 1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Studio Raban 8.00 Serwis Info 8.20 Zaraz wracam (36) 9.00 Ranczo (5) 10.00 Komisarz Alex (21) 11.00 Ojciec Mateusz (410) 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogo- 12.40 Magazyn rolniczy 12.55 Planeta Ziemia III: Wybrzeża – serial dok. 14.00 Wichrowe wzgórze (294) – serial obyczaj. Turcja 15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka – teleturniej 16.05 Dziedzictwo (743) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Telexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4593) 18.45 Akacjowa 38 (744) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Teatr TV: Klub kawalerów – spektakl Polska 2000 Reż. Krystyna Janda, wyk. Jerzy Stuhr, Marcin Dorociński, Cezary Pazura 22.05 Wśród sąsiadów – film dokumentalny Polska/USA 2024 Historia miasteczka, w którym wojna bezpowrotnie zniszczyła pokojowe relacje między Polakami a Żydami. Opowieść koncentruje się na losach ostatniego ocalałego z Holokaustu oraz świadka brutalnego mordu. 0.00 Balans bieli 0.40 Wakrywacz kłamstw 1.05 Kamerdyner *** – dramat hist. Polska 2018	TVP 2 5.35 M jak miłość (1631) 6.25 Rodzina (nie od) święta – program religijny 6.55 Barwy szczęścia (3252) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.50 Okrasa łamie przepisy – magazyn 12.30 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (324) – serial obyczaj. Turcja 14.05 Va banque – teleturniej 14.35 Na sygnale (780) – serial obyczaj. Polska 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (268) – telenowela 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (325) – serial obyczaj. Turcja 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu – teleturniej 19.25 Barwy szczęścia (3252) – serial Polska 19.55 Domowe patenty 20.05 Barwy szczęścia (3253) – serial Polska 20.40 Kulisy „M jak miłość” 20.55 M jak miłość (1888) – serial Polska 21.55 Na sygnale (781, 782) – serial obyczaj. Polska 22.55 W cieniu śmierci Nurmi nurkuje w poszukiwaniu dowodów. Na brzegu spotyka go niespodzianka. Karppi domyśla się, co jest w pojemnikach widocznych na podwodnym nagraniu. 23.55 Parasite – thriller Korea Po- ludniowa 2019 **** Reż. Bong Joon-ho, wyk. Song Kang-ho, Sun-kyun Lee, Yeo-jeong Cho 2.15 Stulecie Winnych (44)	Polsat 5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy 6.00 Nowy dzień – magazyn 8.30 Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumental- ny 9.30 Trudne sprawy – serial fa- bularno-dokumentalny Polska 11.30 Gliniarze – serial fabularno-doku- mentalny Polska 14.40 Dlaczego ja? (1502) – serial fabularno-dokumen- talny Polska 15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1102) 17.00 Gliniarze (1138) – serial fabularno-dokumentalny 18.00 Pierwsza miłość (4091) – serial Polska 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Milionerzy – teleturniej 20.40 Bad Boys: Ride or Die *** – film sensacyjny USA 2024 Reż. Adil El Arbi, Bilall Fallah, wyk. Will Smith, Martin Lawrence, Vanessa Hudgens Kiedy kapitan Howard zostaje niesłusznie oskarżony o przestępstwa związane z narkotykami, Bad Boys przysięgają oczyścić jego imię. Ale gdy zbliżają się do odkrycia prawdy, Mike i Marcus sami zostają wrobieni. 23.05 Zamachowiec – thriller *** USA/W. Bryt./Bułgaria 2007 Reż. Josef Rusnak, wyk. Wesley Snipes, Eliza Bennett, Lena Headey 1.10 Prawo ojca – dramat krymi- nalny Polska 1999 3.30 Nasz nowy dom	TVN 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 6.50 Kuchenne rewolucje: Bistro „Galan- cie”, Łódź – reality show Polska 2019 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje – reality show 13.55 The Floor – teleturniej Polska 2025 14.35 Ukryta prawda (1507-1508, 1739) – serial fabularno-doku- mentalny Polska 2023 17.55 Detektywi (257) – serial fabularno-dokumentalny 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej (4113) – serial Polska 20.55 The Floor – teleturniej 21.35 Notre-Dame płonie *** – thriller Francja/Włochy/W. Bryt./USA 2022 Reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Samuel Labarthe, Jean-Paul Bordes, Mickaël Chirinian Zrealizowana z rozmachem, wstrząsająca historia walki o ocalenie jednego z najświętszych miejsc Europy oraz bezcennych relikwii, kiedt 15 kwietnia 2019 roku, tydzień przed Wielkanocą, paryska katedra Notre-Dame stanęła w płomieniach. 23.50 Zamieć – thriller USA/Kana- da/Francja/Turcja 2009 Reż. Dominic Sena, wyk. Kate Beckinsale, Gabriel Macht, Tom Skerritt 2.05 Co za tydzień – magazyn 2.40 Morderczynie (4) 3.40 Szpital św. Anny (48)	TVN 7 6.25 Szkola 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (51) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Sekrety życia 17.55 Zagadki losu 19.00 Ukryta prawda 20.00 *** Smiertelna głębia – thriller USA/W. Bryt./RPA/Niemcy/Fr. 2012, reż. John Stockwell, wyk. Halle Berry, Olivier Martinez, Ralph Brown 22.35 **** Narodziny gwiazdy – melodr. USA 2018, reż. Bradley Cooper, wyk. Lady Gaga, Bradley Cooper 1.20 Poukładani 1.55 Mówię Wam 2.55 Żyjąc z potworem	TV 4 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (180, 181) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1355) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show 19.00 Policjantki i policjanci (1356) 20.00 Uroczysko (197) – serial krym. Polska 20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (976) – serial krym. Polska 21.30 Sprawiedliwi. Trójięmiasto (93) – serial krym. Polska 22.40 *** Szczęki 2 – horror USA 1978 1.00 Love Island. Wyspa miłości	TVP Kultura 7.00 Tamte lata, tamte dni 7.40 Podróże z historią 8.20 Dobry tytuł 9.00 Dyrektorzy (2) 10.40 *** Zemsta Różowej Pantery – kom. krym. W. Bryt./USA 1978 12.30 Van Gogh. Prawdziwa historia 13.25 Tamte lata, tamte dni 14.00 *** Słodka Irma – kom. rom. USA 1963 16.30 Dyrektorzy (3) 18.10 Tygodnik kulturalny 19.00 Muzyka w zabytkach 20.00 *** Turysta – ko- media Dania/Norw./Szw./Fr./Wł. 2014 22.10 Porozmawiajmy szczerze 22.50 *** Zawodowiec – western Wł./Hiszp./USA 1968	TV Trwam 12.20 Lotte – małopolska Inka wczoraj i dziś 13.30 Msza święta 14.30 Maria Okońska – kobieta, która miała w sobie ogień 15.25 Jezusie, ulituj się nad nami! 16.10 Sanktuarium polskie 16.30 Porady boni- bratów 17.00 Świadkowie 17.30 Moja para- rafia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.00 Msza św. w int. Ofiar katastrof smoleńskich 20.20 Informacje 20.50 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Z wędka nad wodę... 22.30 Dzieci Andersa – Powrót do Afryki	TVP Sport 9.05 Kolarstwo przełajowe: ME w Middelker- ke 10.15 Piłka nożna: Liga hiszpańska kobiet: FC Barcelona Femení – Deportivo ABANCA 12.15 Hokej na lodzie: Turniej Niepodległości – podsum. 13.30 Piłka nożna: Pogoń Szczecin – Jagiellonia Białystok 15.35 Piłka noż- na: KKS 1925 Kalisz – Zagłębie Sosnowiec 17.35 Magazyn Betlic 2. Ligi 18.10 Piłka nożna: Śląsk Wrocław – Polonia Bytom 20.15 Magazyn Betlic 1. Ligi 21.35 Gol 22.55 Sportowy wieczór 23.20 Boks: KB Legia Warszawa – Concordia Knurów	TV Puls 6.00 Nash Bridges (7, 8) 8.00 Kobra – od- dział specjalny (3) 9.00 Unforgettable: Zapi- sane w pamięci (27) 10.00 Zbuntowany anioł (167, 168) 11.50 Wspaniałe stulecie (26, 27) 13.45 Lombard. Życie pod zastaw (640, 641) 15.45 Ranczo (1, 2) 17.55 *** Trzej muszkieterowie – film USA/ Niem./Fr./W. Bryt. 2011 20.00 *** Poziom mistrza – film USA/Austr./W. Bryt. 2020 22.05 *** Bliźniak – film sens. USA/Chiny/Kolumbia 2019 0.15 *** Droga do zatracenia – film USA 2002
---	---	---	---	--	---	---	---	---	--

WTOREK 11 Listopada

DVB-T TVP 1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 8.00 Nowa droga Kościoła. Nicea 325 8.40 ★★★★ C.K. Dezerterzy (1/2) – komedia Polska/Węgry 1986 11.45 Narodowe Święto Niepodległości 2025 – transmisja uroczystości państwowych w Warszawie 14.00 ★★ Królowe Dzikiego Zachodu – western Francja/Włochy/Hiszpania/W. Bryt. 1971, reż. Christian-Jaque 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (744) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Teleexpress 17.35 Polska na TAK! – koncert 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Kos – film Polska/Szwecja/ ★★★★ Niemcy 2023 Reż. Paweł Maślona, wyk. Bartosz Bielenia, Jacek Braciak, Jason Mitchell, Robert Więckiewicz 22.40 Przełęcz ocalonych – film ★★★★ wojenny USA/Australia 2016 Reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield, Vince Vaughn, Sam Worthington Rozgrywająca się na Pacyfiku u schyłku II wojny światowej prawdziwa historia bohatera, który bez użycia broni uratował dziesiątki żołnierzy. Sześć nominacji do Oscara i dwie statuetki. 1.05 Wykrywacz kłamstw 1.30 Scenariusz na miłość ★★★ – komedia romantyczna USA 2014 3.25 Wrota Europy – dramat wo- ★★★ jenny Polska 1999 4.50 Notacje – serial dok.	DVB-T TVP 2 5.30 ★★★★ Chłopiec z chmur – film przygodowy Norwegia/Francja 2019, reż. Nicolas Vanier, wyk. Jean-Paul Rouve 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 ★★★★ Lalka – dramat obycz- czaj. Polska 1968, reż. Wojciech Jer- zy Has, wyk. Mariusz Dmochowski, Beata Tyszkiewicz, Jan Machulski 14.00 Familiada – teleturniej 14.35 Koło fortuny – teleturniej 15.15 Szansa na sukces. Opole 2026: Kobranocka – show 16.15 Tak to leciało! – teleturniej 17.15 Miłość i nadzieja (326) Tahir mówi Egemu o przestęp- czej działalności Cihana. Melis robi awanturę Tahirowi. Siła odkrywa, że Bahar podaje Hulyi środki nasenne. 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3253) 19.55 Domowe patenty 20.05 Barwy szczęścia (3254) Policja zatrzymuje bużerię skradzioną Rawiczowej, co jej wcale nie cieszy. A Marcin szybko domyśla się, że fanty wytropił Łukasz i żąda, by ten wyznał mu prawdę. 20.45 Dla niej wszystko – film ★★★ sens. USA/Francja 2010 Reż. Paul Haggis, wyk. Rus- sell Crowe, Elizabeth Banks 23.10 W deszczowy dzień w No- ★★★ wym Jorku – komedia romantyczna USA 2019 Reż. Woody Allen, wyk. Timothée Chalamet, Elle Fan- ning, Selena Gomez 0.55 Koliber – film sensacyjny W. ★★★ Bryt./USA 2013	DVB-T Polsat 5.25 Telezakupy TV Okazje – pro- gram reklamowy 6.00 Nowy dzień – magazyn 8.30 Kung Fu Panda – film animowany USA 2008 10.15 Ron Usterka – film animowany USA/W. Bryt./Indie 2021 12.30 ★★★ Dok- tor Dolittle – komedia USA/W. Bryt./ Chiny/Japonia 2020 14.55 ★★★★ Ogniem i mieczem – dramat hist. Polska 1999 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” – program publicystyczny 19.55 Milionerzy – teleturniej Prowadzenie – Hubert Urbański. 20.40 Jak rozpętałem II wojnę ★★★★ światową: Ucieczka – kome- dia Polska 1970 Reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Marian Kociniak, Wirgi- liusz Gryń, Stanisław Miłski Marian Kociniak w arcyimi- strzowskiej roli żołnierza Franka Dolasa, który zasypia w pociągu, a kiedy widzi nie- mieckiego oficera, jest prze- konany, że to szpieg, więc strzela. Ten strzał zbiega się z rozpoczęciem działań wo- jennych, ale Franek jest pre- konany, że rozpętał wojnę. 0.00 Dywizjon 303: Historia ★★★ prawdziwa – dramat wojen- ny Polska/W. Bryt. 2018 Reż. Denis Delić, wyk. Piotr Adamczyk, Maciej Żakościel- ny, Andrew Woodall, Antoni Królikowski, Jan Wieczor- kowski 2.15 Nasz nowy dom 4.40 Disco gramy!	DVB-T TVN 5.00 Nauka jazdy 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda 6.50 Kuchenne rewo- lucje: Gospoda „Pod zachrypniętym kogutem”, Głewo 7.45 Dzień Do- bry TVN 11.40 Kuchenne rewolu- cje: Mroków – Bistro Kociołek 12.40 Bitwa o gości – reality show 13.40 The Floor – teleturniej 14.20 DC Liga Super-Pets – film anim. USA/Austr./ Kanada 2022 16.35 Pan Samochodzik i tem- ★★★ plariusze – film przygodowy Polska 2023 Reż. Antoni Nykowski, wyk. Mateusz Janicki, Sandra Drzymalska, Maria Dębska 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku – magazyn kulinarny 20.15 Na Wspólnej (4114) Zimińscy mają się dzisiaj po- znać z matką Czerskiego. Ola nie jest tym zachwycona po jej wczorajszym spięciu z Otylią. Jeszcze mniej zadowolony jest Marek, gdy w drzwiach jego mieszkania staje... kobieta, z którą wczoraj awanturował się pod domem Oli. 20.55 The Floor – teleturniej 21.35 Ślub od pierwszego wejrze- nia – real tv 22.40 Kuba Wojewódzki – talk show 23.45 Superwizjer – magazyn 0.25 Podejrzani zakochani ★★★ – komedia Polska 2013 Reż. Sławomir Kryński 2.40 Skazana (6) 3.50 Śmierć Diany: dwa śledz- two: To nie był wypadek	DVB-T TVN 7 6.45 Szkoła 7.45 Legendy sowiego kró- lestwa: Strażnicy Ga’Hoole – film anim. Australia/USA 2010 9.50 Ukryta prawda 11.50 Detektywi 14.45 Szpital św. Anny (52, 53) 16.45 ★★★★ Tylko dla orłów – film akcji W. Bryt./USA 1968 20.00 ★★★ Specjalista – film sens. USA 1994, reż. Luis Llosa, wyk. Sylvester Stallone 22.25 ★★★ Dziewczyna w czerwonej pelery- nie – horror USA/Kan. 2011, reż. Catherine Hardwicke, wyk. Amanda Seyfried 0.35 ★★★★ Batman – film sf USA/W. Bryt. 1989 3.10 SOS. Ekipy w akcji	DVB-T TV 4 6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 6.55 Na ratunek 112 7.30 O Yeti! – film anim. USA/ Chiny/Jap. 2019 9.30 ★★★ Liga niezwy- kłych dzentelmenów – film USA/Niemcy/ Czechy/W. Bryt. 2003 11.45 ★★★★ Mission: Impossible 2 – film sens. USA 2000 14.25 ★★★★ Goście, goście – komedia Fr. 1993 16.35 ★★★★ Goście, goście 2 – komedia Fr. 1998 19.00 Policjantki i policjanci (1357) 20.00 Uroczysko (198) 20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (977) 21.30 Sprawie- dliwi. Trójmiasto (94) 22.40 ★★★ Bezsens- ność w Seattle – komedia rom. USA 1993
DVB-T TVP Kultura 8.55 Przebojowa noc 9.35 ★★★ Dla Cie- bie, Polsko – dramat Polska 1920 10.35 Paderewski – mistrz tonów i mąż stanu 11.20 Koncert na Wawelu 12.10 Hala odlotów 13.10 ★★★★ Potop (1) – film przyg. Polska 1974 18.25 Łódź Kultury 19.05 15 miesięcy do Niepodległości 20.00 Teatr TV: Ni z tego, ni z owego – spektakl Polska 2020 21.30 ★★★ Poje- dynek na głosy – komediodramat W. Bryt. 2019 23.35 W poszukiwaniu dobrego filmu 0.15 Van Gogh. Prawdziwa historia	DVB-T TV Trwam 12.20 Prymas Stefan Wyszyński 13.00 Ona nigdy nie była sama – Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska 13.30 Msza św. 14.30 „Mazurek Dąbrowskiego” – od piosen- ki żołnierskiej do hymnu narodowego 15.00 Piloci. Biało-Czerwoni z Dębłina 16.25 Przyro- da w obiektywie 16.40 Zdrowie z Bożej apteki 17.00 Wierzę w Boga 17.30 Burza w okręgu krakowskim 18.15 Rozmowy niedokończzone 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 In- formacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasno- górski 21.40 Polski punkt widzenia				
DVB-T TVP Sport 6.15 Piłka nożna: Eliminacje UEFA Euro: Polska – Holandia 8.20 Piłka nożna: Elimi- nacje MŚ UEFA: Polska – Malta 10.30 Ma- gazyn Betclis 1. Ligi 11.55 (L) Piłka nożna: Czarni Sosnowiec – Lech UAM Poznań 14.10 Gol 15.35 Kto wygrał mecz 16.45 Hokej na lodzie: Turniej Niepodległości w Sosnowcu – podsum. 18.00 100 lat polskiego sportu 19.15 Quiz TVP Sport 20.00 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Club Brugge – FC Barcelo- na 22.00 Sportowy wieczór 22.40 Ko- szykówka: ME mężczyzn: Słowenia – Polska	DVB-T TV Puls 7.00 ★★★ Trzej muskietierowie – film USA/Niem./Fr./W. Bryt. 9.05 ★★★ BFG: Bardzo Fajny Gigant – film USA/Indie/W. Bryt. 2016 11.25 ★★★ Piękna i bestia – film Fr./Niem./Hiszp. 2014 13.40 ★★★ Emma i czarny jaguar – kom. Fr./Kan./Wł. 2024 15.45 ★★★ Mój przyjaciel pingwin – film USA/Braz./Hiszp. 2024 17.55 ★★★★ Uroczysko (199) 20.30 Sprawiedliwi – wydział krym. Polska 2024 20.00 ★★★ Bogowie Egiptu – film USA/Austr./ Chiny/Hongk. 2016 22.20 ★★★★ Immortals. Bogowie i herosi – film USA/W. Bryt. 2011				

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

ŚRODA 12 Listopada

DVB-T

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (37)
9.00 Ranczo (6) **10.00** Komisarz Alex (22) **11.00** Ojciec Mateusz (411)
12.00 Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** Rok w ogrodzie extra **12.55** Nasza planeta z lotu pta- ka **14.00** Wichrowe wzgórze (295) – serial obyczaj.

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (745) – serial obyczaj. Turcja

17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4594)
18.45 Akacyjowa 38 (745) – serial obyczaj. Hiszpania

19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (38)
Ojciec Marii przyjmuje wizytę księdza, która może ułatwić Filarowi otwarcie kopalni. Do urzędu zgłaszają się właściciele ziemscy z wiadrami złazekisk.

21.10 Tak to się robi w Marsylii (5) – serial krym. Francja
Uzbrojony mężczyzna wtargnął na komisariat i wziął Chevaliera jako zakładnika, zamykając się z nim w magazynie dowo- dów rzeczowych. Na miejsce przybywa brygada antyterror- ystyczna.

22.10 Sekielski wieczorową porą
23.15 Kos – film historyczny **★★★★** Polska/Szw./Niem. 2023
Reż. Paweł Maślona

1.20 Wykrywacz kłamstw

DVB-T

TVP 2

5.30 M jak miłość (1632) **6.25** Po- żyteczni.pl – magazyn **6.55** Barwy szczęścia (3254) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.50** Gwiaz- dorska kuchnia Ani – magazyn **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Mi- łość i nadzieja (326) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (781) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajem- nic (269) – telenowela

15.50 Domowe patenty
16.00 Koło fortuny – teleturniej

16.35 Familiada – teleturniej

17.20 Miłość i nadzieja (327)
Bahar wykręca się od odpow- iedzialności. Feraye poznaje kryminalną przeszłość Cihana. Bulent jest coraz bardziej zazdrosny o Tahira. Yildiz wpada na pomysł, jak urato- wać Hulyę.

18.15 Va banque – teleturniej

18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3254, 3255) – serial Polska

20.55 Na dobre i na złe (969) – serial Polska

21.55 Na sygnale (783, 784)
Piotr dochodzi powoli do siebie pod okiem Romka, który uznaje nawet, że Strzelecki jest gotów na powrót do pracy. Pacjentem ratowników zostaje samotny ojciec z niegroźną raną ramie- nia oraz z poważną chorobą, z której nie zdaje sobie sprawy.

22.55 Peaky Blinders (17)
0.05 Sztuka kłamania – komedia **★★★** Francja/Belgia 2018

1.50 W cieniu śmierci

DVB-T

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – pro- gram reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Malanowski i Part- nerzy – serial fabularno-dokumen- talny **9.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny **11.30** Gli- niarze – serial fabularno-dokumen- talny Polska 2024 **14.40** Dlaczego ja? (1503) – serial fabularno-doku- mentalny Polska 2025

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn

16.30 Na ratunek 112 (1103)
17.00 Gliniarze (1139)
18.00 Pierwsza miłość (4092) – serial Polska

18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej

20.30 Nie ma mocnych – komedia **★★★★** Polska 1974
Reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Wła- dystaw Hańcza, Anna Dymna
Ciężko chory Kazimierz Pawlak szuka spadkobiercy, któremu mógłby przekazać swoją ziemię. Jedyną nadzieją jest wnuczka Ania, której trzeba tyl- ko znaleźć właściwego męża.

22.45 Jak rozpętałem II wojnę **★★★★** światową: Wśród swoich – komedia Polska 1970
Reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Marian Kociniak, Wirgi- liusz Gryń, Joanna Jędryka

0.15 Tower Heist. Zemsta cie- ciów – komedia sensacyjna USA/Japonia 2011

2.35 Nasz nowy dom
3.40 Ewa gotuje

DVB-T

TVN

5.05 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje: „Bistro Tarcho- min”, Warszawa **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Re- stauracja „Złota kura”, Elbląg – reali- ty show **13.55** The Floor – teleturniej

14.35 Ukryta prawda (1509-1510, 1740) – serial fabularno-dokumen- talny Polska

17.55 Detektywi (258) – serial fabularno-dokumentalny

19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn

20.10 Doradca smaku – magazyn kulinarny

20.15 Na Wspólnej (4115) – serial Polska

20.55 The Floor – teleturniej

21.35 Top Model – reality show

23.15 Nie lubię poniedziałku **★★★★** – komedia Polska 1971
Reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Jerzy Turek, Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder, Halina Kowalska
Satyra na polską rzeczywistość wczesnych lat siedem- dziesiątych XX wieku. Wielo- wątkowa komedia o feralnym dniu – poniedziałku, kiedy nic nikomu się nie udaje. Warszawa jest tu miejscem zabawnych, często absur- dalnych przygód kilkunastu osób: od włoskiego przemy- słowca, przez przedstawiciela gminnej spółdzielni i milician- ta po Bogdana Łazukę.

1.30 Anihilacja – horror W. Bryt./ **★★★** USA 2018

3.50 Szpital św. Anny (49)

DVB-T

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (54) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Sekrety życia **17.55** Za- gadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** **★★★★** Na twoim miejscu – komedia Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Magdalena Lamparska **22.15** **★★★★** Zielona mila – dramat USA 1999, reż. Frank Darabont, wyk. Tom Hanks, Micha- el Clarke Duncan, David Morse **2.05** Pati (3) **3.05** Usterka **3.45** SOS. Ekipy w akcji

DVB-T

TV 4

7.55 Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (182, 183) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1357) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19.00** Policjantki i policjan- ci (1358) – serial obyczaj. Polska **20.00** Uroczysko (199) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (978) – serial krym. Polska **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (95) – serial krym. Polska **22.40** **★★★** Van Helsing – horror USA/Czechy/Rum. 2004 **1.20** Love Island. Wyspa miłości

DVB-T

TVP Kultura

8.20 W poszukiwaniu dobrego filmu **9.00** Dyrektorzy (3) **10.35** **★★★★** Słodka Irma – komedia rom. USA 1963 **13.10** 15 miesięcy do Niepodległości – film dok. **14.00** Tygodnik kulturalny **14.55** **★★★★** Noc myśliwego – thriller USA 1955 **16.40** Dyrektorzy (4) **18.10** Którędy po sztukę **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Reżyserzy: Don Siegel **19.45** Nie- pojęte **20.00** **★★★** Ikar. Legenda Mietka Kosza – film biograf. Polska 2019 **22.15** Profesor T. (16) **23.15** Hala odlotów

DVB-T

TV Trwam

10.00 Audycja Generalna Ojca Świętego **11.10** Mateczniki polskości **11.25** Jestem mamą **12.20** Życie lasu. Storczyki **13.00** Powołanie w powołaniu **13.30** Msza święta **14.30** Burza w okręgu krakowskim **15.00** Za krata są zielone drzewa **16.10** Na zdro- wie **16.30** Serial z życia Jezusa **17.00** Po stronie prawdy **18.15** Rozmowy niedokoń- czone **19.30** Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia

DVB-T

TVP Sport

8.20 Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Holandia – Polska **10.30** Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: Czarni Sosnowiec – Lech UAM Poznań **12.30** Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Pogoń Szczecin – Jagiellonia Białystok **14.40** Pełnosprawni **15.15** Piłka nożna: Liga hiszp. kobiet: FC Barcelona Femení – Deportivo ABANCA **17.15** Mundial 2026: Legendy miejskie **17.50** **(L)** Koszykówka: Eliminacje ME ko- biet: Słowacja – Polska **20.05** Odliczanie do mundialu **22.00** Sportowy wieczór

DVB-T

TV Puls

6.00 Nash Bridges (9, 10) **8.00** Kobra – oddział specjalny (4) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (28) **10.00** Zbunto- wany anioł (169, 170) **11.55** Wspinał się stulecie (27, 28) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (642, 643) **15.50** Ranczo (16, 17) **18.00** Lombard. Życie pod za- staw (943, 944) **20.00** **★★** Polowanie na czarownice – film USA 2011 **22.00** **★★** Boudica: Królowa wojny – dramat W. Bryt. 2023 **23.55** **★★★★** Amsterdam – kome- dia USA/Jap. 2022

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

CZWARTEK 13 Listopada

DVB-T

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Pełnia wiary **8.00** Serwis Info
8.20 Zaraz wracam (38) **9.00** Ranczo
(7) **10.00** Komisarz Alex (23) **11.00**
Ojciec Mateusz (412) **12.00** Serwis
Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda
12.40 To się opłaca **12.55** Dzik
– nietypowy sąsiad – film dokumen-
talny **14.00** Wichrowe wzgórze (296)
– serial obyczaj.

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (746)
– serial obyczaj. Turcja

17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4595)
18.45 Akacyjowa 38 (746)
– serial obyczaj. Hiszpania

19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (39)
W domu Marii zjawia się Sa-
łaciński, aby realizować plan
zniszczenia wizerunku obecnej
władzy. Tymczasem wójt posta-
nawia wyciągnąć konsekwencje
wobec radnej, która podała mu
wątpliwy sposób leczenia.

21.10 Ojciec Mateusz (435)
Aleksander obchodzi 60. uro-
dziny, na które przyjeżdżają
dwie dorosłe córki. Jedna z
nich zwraca się z prośbą o
pożyczkę pod zastaw rodzin-
nego domu.

22.10 Sprawa dla reportera
23.10 Jak zarobić na Etiopii
– film dok. Etiopia/W. Bryt./
USA 2025

0.10 Wykrywacz kłamstw

DVB-T

TVP 2

5.35 M jak miłość (1633) **6.25** Ope-
racja zdrowie – magazyn **6.55** Barwy
szczęścia (3255) **7.30** Pytanie
na śniadanie – magazyn **11.45** Podróż
po jeden uśmiech – serial dok. **12.30**
Koło fortuny – teleturniej **13.15** Mi-
łość i nadzieja (327) – serial obyczaj.
Turcja **14.05** Va banque – teleturniej
14.35 Na sygnale (782) – serial
obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajem-
nic (270) – telenowela
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (328)
Cavidan usiłuje wyciągnąć od
Kuzeya jak najwięcej pieniędzy.
Narasta konflikt między Bu-
lientem a Tahirem. Siła zabiera
Hulję do domu w górach.
Ege odnajduje siostrę zabitego
Timura. Kuzey odkrywa kolejne
oszustwo Bahar.

18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
– teleturniej
19.25 Barwy szczęścia (3255)
– serial Polska
19.55 Domowe patenty
20.05 Barwy szczęścia (3256)
– serial Polska
20.45 Ku'damm 59 (5) – serial
obyczaj. Niemcy
21.45 Morderstwa w Cognac
*** – film krym. Francja 2020
Reż. Adeline Darraux, wyk.
Eléonore Bernheim, Frans
Boyer, Jean-Yves Lafesse
23.35 Rodzinka.pl (301) – serial
kom. Polska
0.10 Nocny patrol – film akcji
*** USA 2019

DVB-T

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – pro-
gram reklamowy **6.00** Nowy dzień
– magazyn **8.30** Malanowski i Part-
nerzy – serial fabularno-dokumen-
talny Polska 2016 **9.30** Trudne sprawy
– serial fabularno-dokumentalny
11.30 Gliniarze – serial fabularno-
dokumentalny **14.40** Dlaczego ja?
(1504) – serial fabularno-dokumen-
talny Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1104)
17.00 Gliniarze (1140)
18.00 Pierwsza miłość (4093)
– serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Nasz nowy dom
Pani Patrycja boryka się z
niepełnosprawnością. Wraz z
mężem Romanem wychowują
córeczkę Olę. Ich małeńkie
mieszkanie w dolnośląskich
Rakoszycach jest potwornie
ciasne i całkowicie nieprzy-
stosowane do potrzeb po-
garszającej się kondycji pani
Patrycji.

21.40 Przyjaciółki (312) – serial
obyczaj. Polska
22.55 Miłość do kwadratu jeszcze
*** raz – komedia Polska 2023
Reż. Filip Zylber, wyk. Adrian-
na Chlebicka, Mateusz Bana-
siuk, Mikołaj Roznerski
1.05 Tata i ja – komediodramat
*** Kanada 2016
3.25 Nasz nowy dom
4.40 Disco gramy!

DVB-T

TVN

5.10 Jak to jest zrobione? **5.40**
Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50**
Kuchenne rewolucje **7.45** Dzień Do-
bry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje:
Pizzeria „Sale & Pepe”, Sosnowiec
– reality show Polska 2017 **13.55**
The Floor – teleturniej Polska 2025
14.35 Ukryta prawda (1512-1513,
1741) – serial fabularno-dokumen-
talny Polska 2023

17.55 Detektywi (259) – serial
fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
– magazyn kulinarny
20.15 Na Wspólnej (4116)
– serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Kuchenne rewolucje
– reality show
22.45 Zie mamuśki – komedia
*** USA/Chiny 2016
Reż. Jon Lucas, Scott Moore,
wyk. Mila Kunis, Kathryn Ha-
hn, Kristen Bell
Historia Amy Mitchell, która
odbierana jest przez wszystkich
jako perfekcyjna pani domu.
Tak naprawdę kobieta ma dość
bycia ideałem. Pod wpływem
przyjaciółek porzuca gary i pie-
luchy, a kuchenny fartuch za-
mienia na seksowną sukienkę.

0.50 Notre-Dame płonie
*** – thriller Francja/Włochy/W.
Bryt./USA 2022
Reż. Jean-Jacques Annaud
3.10 Szpital św. Anny (50)
4.10 Uwaga! – magazyn
4.25 Nauka jazdy
4.55 Jak to jest zrobione?

DVB-T

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25**
W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi
14.55 Szpital św. Anny (55) **15.55** Sąd
rodzinny **16.55** Sekrety życia **17.55** Zagad-
ki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★
Za duży na bajki II – film przygod. Polska
2024, reż. Kristoffer Rus, wyk. Maciej Ka-
ras **22.10** ★ Głupi i głupszy II: Kiedy Harry
poznał Lloyda – komedia USA 2003, reż.
Troy Miller, wyk. Eric Christian Olsen **23.50**
**** Wzgórza marzeń – musical USA
2021, reż. Jon M. Chu, wyk. Anthony Ra-
mos **2.50** SOS. Ekipy w akcji

DVB-T

TV 4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55**
Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki
i policjanci (184, 185) **10.55** Na ratunek
112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś
tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjan-
ci (1358) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da
więcej **19.00** Policjantki i policjanci (1359)
20.00 Uroczysko (200) **20.30** Sprawie-
dliwi – wydział kryminalny (979) – serial
krym. Polska **21.30** Sprawiedliwi. Trójmi-
asto (96) – serial krym. Polska **22.40** ★★
Sześć dróg do śmierci – thriller USA 2015
0.50 Love Island. Wyspa miłości

DVB-T

TVP Kultura

9.00 Dyrektorzy (4) **10.30** ★★★★★ Noc
myśliwego – thriller USA 1955 **12.15** Reży-
serzy **13.15** Kolekcja **13.35** Studio Kultura
– niedziela z... **14.30** ★★★★★ Człowiek,
który zabił Liberty Valance'a – western USA
1962 **16.45** Dyrektorzy (5) **18.05** Wyda-
rzenie aktualne **18.35** Wstęp wolny **18.55**
O niepokornej literaturze. Antoni Słonimski
20.00 Hala odlotów **21.05** ★★★★★ Zatrzyj
ślady – dramat USA/Kan. 2018 **23.05** Dzień
z życia artysty – magazyn **23.45** ★★ Ikar.
Legenda Mietka Kosza – film biograf. 2019

DVB-T

TV Trwam

11.35 Przyroda i ludzie **12.20** Wykłady
z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy
13.05 Mateczniki polskości **13.30** Msza
święta **14.35** Przywrócenie do życia **15.00** Po
stronie prawdy **16.10** Z wędką nad wodę...
16.35 Sól Ziemi **17.15** Muzyczne chwile
17.30 Odpowiedzialni za Kościół **18.15** Roz-
mowy niedokończone **19.30** Każdy maluch
to potrafi **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci
20.00 Informacje **20.20** Różaniec **21.00**
Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widze-
nia **22.00** Głos serca (130)

DVB-T

TVP Sport

8.55 (L) Pływanie: PGE GP Puchar Polski:
Turniej w Gorzowie Wielkopolskim **12.15**
Koszykówka: Eliminacje ME kobiet: Słow-
acja – Polska **14.00** Retransmisja sportowa
16.10 Sportowe ABC **16.25** (L) Pływanie:
PGE GP Puchar Polski: Turniej w Gorzowie
Wielkopolskim **19.15** Ring TVP Sport **20.15**
Studio **20.35** (L) Piłka nożna: Eliminacje MS
strefy UEFA: Anglia – Serbia **23.05** Sportowy
wieczór **23.45** Piłka nożna: Eliminacje MS
strefy UEFA: Holandia – Polska **1.55** Boks:
Junto Nakatani – David Cuellar

DVB-T

TV Puls

6.00 Nash Bridges (10, 11) **8.00** Kobra
– oddział specjalny (5) **9.00** Unforgettable:
Zapisane w pamięci (29) **10.00** Zbuntu-
owany anioł (171, 172) **11.55** Wspaniałe
stulecie (28, 29) **13.50** Lombard. Życie
pod zastaw (644, 645) **15.50** Ranczo (17,
18) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw
(944, 945) **20.00** ★★ Iluzja 2 – thril-
ler USA/Fr./Hongk./Meksyk 2016 **23.30**
★★★★ Mój pies Artur – film USA/Kan.
2024 **0.50** ★★ Wyjazd integracyjny
– komedia Polska 2011

★★★★ koniecznie ★★★★★ zdecydowanie tak ★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PIĄTEK 14 Listopada

DVB-T TVP 1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Agape blisko Ciebie 8.00 Serwis Info 8.20 Okrasa łamie przepisy 9.00 Ranczo (8) 10.00 Komisarz Alex (24) 11.00 Ojciec Mateusz (413) 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes 12.40 Magazyn rolniczy 12.55 Jamien Hudson: Z przestworzy w głębin 14.00 Wichrowe wzgórze (297) – serial obyczaj. Turcja 15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (747) 17.00 Teleexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4596) Tola z pomocą Jaska bezskutecznie poszukuje tajemniczego adoratora. Tymczasem Beata dowiaduje się, że matka przepisała na nią aptekę. Miłka po powrocie odrzuca plany rodziców. 18.45 Akacyjowa 38 (747) Biskup Salamanki zaprasza Susanę i Adelę do pałacu. Susana jest wniebowzięta. Liberto nie wie, czemu Rosina wyrzuciła go z domu. 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Studio eliminacji MŚ strefy UEFA 20.35 (L) Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Mecz na Stadionie Narodowym w Warszawie: Polska – Holandia 23.15 Czarna śmierć (1) – serial sensacyjny Polska 2025 0.05 Wykrywacz kłamstw	DVB-T TVP 2 5.35 M jak miłość (1634) 6.25 Anna Dymna – spotkamy się 6.55 Barwy szczęścia (3256) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.55 Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu 12.30 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (328) – serial obyczaj. Turcja 14.05 Va banque – teleturniej 14.35 Na sygnale (783) – serial obyczaj. Polska 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (271) – telenowela 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (329) Zeynep i Cihan uciekają z domu. Bahar zaprasza na śniadanie przyjaciół Kuzeya, by przedstawić się jako ofiara. Ege oznajmia rodzinie, że Cihan jest mordercą. 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3256) 19.55 Domowe patenty 20.05 Barwy szczęścia (3257) Justin nadal jest na wojennej ścieżce z Brunem, a Kajtek ma spory dylemat, po czyjej stronie się opowiedzieć. Tymczasem Sylwia odkrywa, że jednym z gości hotelu jest Jakub Zieliński – oszust. 20.45 Postaw na milion 21.50 Tak to leciało! – teleturniej 22.45 To jest grane 23.20 Moonraker – film sens. W. **** Bryt./Francja/USA 1979 Reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore, Lois Chiles 1.40 Sztuka kłamania – komedia *** Francja/Belgia 2018	DVB-T Polsat 5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy 6.00 Nowy dzień – magazyn 8.00 Halo tu Polsat – magazyn 11.30 Gliniarze: Nigdy Ci nie odpuszczę/ Zagadka/Bułgarska konsola – serial fabularno-dokumentalny Polska, wyk. Arkadiusz Krygier, Piotr Mróz 14.40 Dlaczego ja? (1505) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025 15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1105) 17.00 Gliniarze (1141) 18.00 Pierwsza miłość (4094) Emilka, szukając pomocy prawnej dla Bartka, zaniedbuje pracę. Pod wpływem dramatycznej historii Paulina próbuje pogodzić się z byłą żoną Huberta. Edward stara się odnaleźć siostrę Marysi. 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 20.00 Kiler – komedia Polska 1997 **** Reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński, Jerzy Stuhr 22.15 Niepamięć *** – film sf USA 2013 Reż. Joseph Kosinski, wyk. Tom Cruise, Morgan Freeman, Olga Kurylenko Rok 2077. Jack i Victoria są jedynymi z nielicznych ludzi na Ziemi. Walcząc o przetrwanie, odkrywają nowe fakty o swojej przeszłości. 1.00 Monster Hunter – film USA/ *** Niemcy/Kanada/Japonia/Chiny/RPA 2020	DVB-T TVN 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda 6.50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „U Mariusza”, Płock 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ślonsko gościno”, Tarnowskie Góry – reality show 13.55 The Floor – teleturniej Polska 14.35 Ukryta prawda (1510, 1742) – serial fabularno-dokumentalny Polska 16.50 Szpital św. Anny (4) – serial obyczaj. Polska 17.55 Detektywi (260) 19.00 Fakty 19.50 Uwaga! – magazyn 20.00 Batman – film sensacyjny **** USA 2022 Reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano Kiedy nieznanzy zabójca nęka Gotham, Batman musi szukać nowych spzymierzców, żeby zdemaskować winowajcę. Z czasem zbiera dowody i odkrywa zamiary wroga. 23.45 Kroniki Riddicka – film sf *** USA 2004 Reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Thandiwe Newton Sequel „Pitch Blacka”. Tym razem widzący w ciemnościach skazaniec zostaje ostatnią nadzieją ludzkości zagrożonej przez rasę Nekromongierów. 2.15 Kuba Wojewódzki 3.20 Skazana (7) – serial krym. Polska 4.25 Uwaga! – magazyn 4.40 Rzeczy, których nie nauczył mnie ojciec	DVB-T TVN 7 6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (56) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Sekrety życia 17.55 Zagadki losu 19.00 Ukryta prawda 20.00 *** Seks w wielkim mieście – komedia rom. USA 2008, reż. Michael Patrick King, wyk. Sarah Jessica Parker, Kim Cattrall 23.10 Ślub od pierwszego wejrzenia 0.15 *** Wesele – dramat Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz 3.00 SOS. Ekipy w akcji 3.55 Usterka 4.35 Dru-ga strona medalu	DVB-T TV 4 5.30 Telezakupy TV Okazje 6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (186, 187) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1359) – serial obyczaj. Polska 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1360) 20.00 Gwiazdy kabaretu – program rozrywkowy 22.05 *** Mission: Impossible 2 – film sens. USA 2000, reż. John Woo, wyk. Tom Cruise 0.40 STOP Drogówka 1.40 Love Island. Wyspa miłości	DVB-T TVP Kultura 9.00 Pan wzywał, Milordzie? – serial kom. W. Bryt. 1988 10.05 Informacje kulturalne 10.25 Niepojęte 10.45 Henryk Mikołaj Górecki – III Symfonia „Symfonia pieśni żałobnych” 11.55 Symfonia mazurska 13.10 *** Biały kanion – western USA 1958 16.05 Benefis Kazimierza Kutza 17.30 Benefis Janusza Majewskiego 18.35 Kolekcja 19.00 Legendy opery 20.05 *** Diuna – film sf USA/Mek. 1984, reż. David Lynch 22.30 Tygodnik kulturalny 23.35 **** Nie zostawiaj śladów – dr. USA/Kan. 2018	DVB-T TV Trwam 12.20 Głos serca (130) 13.05 W służbie Bogu i ojczyźnie 13.30 Msza św. 14.30 Drzwi do lasu 15.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia 15.20 Mocni w wierze 16.10 Natura obiektywnie 16.40 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy 17.30 Łączy nas historia 18.15 Westerplatte młodych 19.00 Warto zauważyć... 19.30 Brat Franciszek 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.05 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Sybiraczka 22.55 Człowiek przebaczenia i pojednania ks. Michał Rapacz	DVB-T TVP Sport 8.55 (L) Pływanie: PGE GP Puchar Polski: Turniej w Gorzowie Wielkopolskim 12.15 Piłka nożna: Eliminacje MS strefy UEFA: Mecz w Kownie: Litwa – Polska 14.30 Ring TVP Sport 15.25 Studio 15.55 (L) Piłka nożna: Eliminacje ME do lat 21: Mecz w Krakowie: Polska – Włochy 18.30 Studio 20.35 (L) Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Mecz na Stadionie Narodowym w Warszawie: Polska – Holandia 23.45 Sportowy wieczór 0.15 Piłka nożna: Eliminacje ME do lat 21: Polska – Włochy	DVB-T TV Puls 6.00 Nash Bridges (11, 12) 8.00 Kobra – oddział specjalny (6) 9.00 Unforgettable: Zapisane w pamięci (30) 10.00 Zbuntowany anioł (173, 174) 11.55 Wspaniałe stulecie (29, 30) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (646, 647) 15.50 Ranczo (5, 6) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (945, 946) 20.00 *** Ochroniarz – film akcji USA 2017 22.00 *** Elita zabójców – thriller W. Bryt./Australia/USA/Jordania/Maroko 2011 0.10 *** Jumper – film sf USA/Kan./Meksyk/Hiszp./Wł. 2008
---	--	---	---	---	--	--	---	---	---

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

SOBOTA 15 Listopada

TVP 1

DVB-T

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (9) **10.00** Komisarz Alex (25) **10.55** Ojciec Mateusz (414) **11.55** ★★★★★ Vera Cruz – western USA 1954, reż. Robert Aldrich, wyk. Gary Cooper **13.30** Dobre strony: Juliusz Machulski i Robert Więckiewicz **13.50** Polskie parki narodowe **14.25** Okrasa łamie przepisy

15.00 Rolnik szuka żony

16.05 Dziedzictwo (748)

– serial obyczaj. Turcja

17.00 Teleexpress

17.35 Ojciec Mateusz (435)

– serial krym. Polska

18.40 Jaka to melodia?
Na cel charytatywny grają: Jerzy Lemański, Cezary Mol-ski, Krzysztof Nieporecki

19.30 19.30

19.55 Pytanie dnia

20.25 Filanterka Jastrzę (11)

W domu Budziszów dochodzi do awantury między Mariolą a Maxem. Wygląda na to, że mężczyzna ostatecznie podjął decyzję o rozwodzie. Anita wyznaje Julii, że mąż ją zostawił, zabrał dzieci. Profilerka wspiera przyjaciółkę.

21.25 Gra o wszystko – dramat

★★★★ USA/Chiny/Kanada 2017

Reż. Aaron Sorkin, wyk. Jessica Chastain, Idris Elba, Kevin Costner

23.55 Kill Bill 2 – film sensacyjny

★★★★ USA 2004

Reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine, Michael Madsen

2.15 Sprawdzamy

★★★★ koniecznie ★★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

TVP 2

DVB-T

5.15 Barwy szczęścia (3253, 3254) **6.25** 25 lat M jak miłość. Nasz srebrny jubileusz **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Domowe patenty **11.30** Górna półka smaku – magazyn **12.10** Postaw na milion – teleturniej **13.05** Miłość i nadzieja (329) – serial obyczaj. Turcja 2022 **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.15 Szansa na sukces. Opole 2026:

Anna Wyszkon

Reż. Anna Wyszkon

16.15 Na dobre i na złe (969)

17.20 Miłość i nadzieja (330)

– serial obyczaj. Polska

Zeynep przeżywa z Cihanem w górach romantyczne chwile. Przygody Kuzeya z grillowaniem. Spisek Cavidan nie wypala.

18.15 Va banque – teleturniej

18.45 Słowo na niedzielę:

Czy umiesz rozpoznać Jezusa?

19.00 Informacje kulturalne

19.25 Rodzinka.pl (301, 302)

– serial kom. Polska

20.30 The Voice of Poland: Live – program rozrywkowy

23.35 Milionerzy

★★★★ komedia Francja 2024

Reż. Maxime Govare, Romain Choay, wyk. Audrey Lamy, Fabrice Eboué, Anouk Grinberg

Czarna komedia. Cztery historie ukazujące ludzi, do których los się uśmiechnął, gdy wygrali na loterii wielkie pieniądze.

1.30 Nocny patrol

★★★★ film akcji USA 2019

Reż. Jerzy Hoffman

3.25 Rodzinka.pl (244)

Polsat

DVB-T

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.35** Ewa gotuje – magazyn **12.05** Awantura o kasę – teleturniej Polska 2025 **13.15** ★★★★★ Nie ma mocnych – komedia Polska 1974, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Władysław Hańcza, Anna Dymna

15.30 Chłopaki do wzięcia

– telenowela dokumentalna

16.30 Randka w ciemno

– reality show

17.30 Awantura o kasę

– teleturniej

18.50 Wydarzenia

19.15 Prezydenci i premierzy

– program publicystyczny

19.55 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni. Nad mętłą rzeką

– program rozrywkowy

21.50 Bad Boys: Ride or Die

★★★★ film sensacyjny USA 2024

Reż. Adil El Arbi, Bilal Fallah, wyk. Will Smith, Martin Lawrence, Vanessa Hudgens

Detektywi Mike Lowrey i Marcus Burnett razem prowadzą dochodzenie w sprawie korupcji w policji w Miami. Nie będzie jednak im łatwo: ich zwierzchnik zostaje pośmiertnie oskarżony o związki z kartelem narko-tykowym. Bad Boys muszą oczyścić jego imię.

0.15 Ogniem i mieczem

★★★★ – dramat hist. Polska 1999

Reż. Jerzy Hoffman

4.10 Świat według Kiepskich

4.55 Disco gramy!

TVN

DVB-T

5.05 Jak to jest zrobione? – serial dok. Kanada **5.40** Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023 **6.50** Kuchenne rewolucje: Wisła – reality show Polska 2025 **7.45** Dzień Dobry TVN – magazyn **11.30** Na Wspólnej (4113-4116) – serial obyczajowy Polska 2025 **13.25** MasterChef – show Polska 2025

15.00 Nigdy w życiu!

– komedia

★★★★ romantyczna Polska 2004

Reż. Ryszard Zatorski, wyk. Danuta Stenka, Joanna Brodzik, Jan Frycz

30-letnia Judyta, zdradzona przez męża, przeprowadza się z córką pod Warszawę. Wkrótce w jej życiu pojawia się przystojny Adam.

17.20 Unboxing – Wielkie otwarcie

– teleturniej

17.55 Ugotowani

– reality show

19.00 Fakty

19.45 Afryka Express

– reality show

21.25 Cast Away: Poza światem

★★★★ – film przygodowy USA 2000

Reż. Rydger Zemeckis, wyk. Tom Hanks, Helen Hunt, Nick Searcy

Chuck, menedżer amerykańskiej firmy kurierskiej, bezgranicznie oddany pracy, jako jedyny wychodzi cało z katastrofy. Fale wyrzucają go na brzeg bezludnej wyspy, gdzie spędzi cztery lata.

0.10 Dunkierka

– dramat wojenny

★★★★ W. Bryt./USA/Francja/Holandia 2017

2.25 Skazana (8)

TVN 7

DVB-T

6.25 New Looney Tunes **6.40** ★★★★★ Powrót Batmana – film fantasy USA/W. Bryt. 1992 **9.20** Bez kompleksów **10.25** Ukryta prawda **11.25** Mówię Wam **12.35** Top Model **13.55** Zrobmy sobie dom **15.00** Detektywi **18.00** Bez kompleksów **19.00** Idź na calość **20.00** ★★★★★ Władca Pierścieni: Powrót króla – film fantasy USA/Nowa Zel. 2003, reż. Peter Jackson, wyk. Elijah Wood **0.15** ★★★★★ Ukryta gra – film sens. USA/ Polska 2019, reż. Łukasz Kośmicki, wyk. Bill Pullman **2.30** Pati (4) **3.30** Osadzone. Blok F **4.35** Druga strona medalu

TVP Kultura

DVB-T

8.50 Henryk Mikołaj Górecki – III Symfonia „Symfonia pieśni żalonych” **10.00** E. 1027 – Eileen Gray i dom nad morzem **11.40** Dzik Zachód Calamity Jane – film anim. **13.15** Legendy opery **14.10** Wywiad z Abdulrazakiem Gurnhanem **14.45** ★★★★★ Kaprysy Łazarza – kom. Pol. 1973 **15.45** Tamte lata, tamte dni **16.25** ★★★★★ Białe karłom – western USA 1958 **19.20** Dzień z życia artysty **20.00** ★★★★★ Wojna – dr. Dania/Fr. 2015 **22.05** Wodecki Twist – Nikt nie opowiada tak jak Ty **23.10** ★★★★★ Diuna – film sf 1984

TVP Sport

DVB-T

8.15 Piłka nożna: Eliminacje ME do lat 21: Polska – Włochy **10.25** (L) Piłka nożna: Z Orlika na Stadion – finał turnieju dzieci **12.40** Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Polska – Holandia **14.55** Zawody szlacy: LM Strongman: Łotwa **15.55** (L) Piłka nożna: FC Barcelona Femení – Real Madryt **17.50** (L) Koszykówka: Eliminacje ME kobiet: Polska – Rumunia **20.15** (L) Boks: Gala 38 w Krakowie **23.30** Sportowy wieczór **0.05** Piłka nożna: Polska – Holandia **2.20** Boks: S. Butler – S. Fondjo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

NIEDZIELA 16 Listopada

TVP 1

DVB-T

7.00 Msza święta w Krakowie Łą-giewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Daleko od szosy (5) **9.55** Ojciec Mateusz (415) – serial krym. **10.55** Komisarz Alex (269) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Pielgrzymi Nadziei **13.10** Planeta Ziemia III **14.15** ★★★★★ Ranczo Wilkowyje – komedia Polska 2007

16.05 Dziedzictwo (749)

– serial obyczaj. Turcja

17.00 Teleexpress

17.35 Daję słowo. Maciej Orłoś:

Jan Peszek – talk show

18.40 Jaka to melodia?

Na cel charytatywny grają: Michał Shevchenko, Wiesław Prządka, Anna Iberszer.

19.30 19.30

20.25 Czarna śmierć (2) – serial sensacyjny Polska

21.25 Rolnik szuka żony

– reality show

22.30 Moja wielka grecka wy-cieczka

– komedia roman-tyczna USA/Hiszpania 2009

Reż. Donald Petrie, wyk. Nia Vardalos, Richard Dreyfuss, Alexis Georgoulis

Urodzona w Grecji Georgia studiowała w Ameryce, teraz jest przewodniczką amerykańskich wycieczek po swojej ojczyźnie. A turystów nie interesują zabytki, ale plaża i imprezy. Chce rzucić pracę, ale musi zająć się jeszcze jedną grupą. Wtedy następuje przełom.

0.15 Gra o wszystko – dramat

★★★★ USA/Chiny/Kanada 2017

TVP 2

DVB-T

5.05 Barwy szczęścia (3257) **5.45** M jak miłość (1888) **6.45** Operacja zdrowie – magazyn **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **10.30** Domowe patenty – felieton **10.40** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – program edukacyjny **11.10** The Voice of Poland – program rozrywkowy **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.10 Szansa na sukces. Opole 2026:

Grzegorz Hyży

Reż. Grzegorz Hyży

16.15 Tak to leciało!

– teleturniej

17.15 Zaślubiona (1)

– serial obyczaj. Włochy 2022

18.35 Rodzinka.pl (302)

– serial kom. Polska

19.05 Niepewne sytuacje

– program rozrywkowy

19.25 Moonraker

– film sensacyjny

★★★★ W. Bryt./Francja/USA 1979

Reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore, Lois Chiles, Michael Lonsdale

21.45 Muzyka na dobry wieczór – program muzyczny

Kayah śpiewa przeboje z różnych okresów muzycznej działalności, m.in.: „Supermenkę”, „Trudno kochać”, „Testosteron”, „Prócz ciebie nic” i „Ramię w ramię”.

22.50 Pod ostrzałem

– film sensacyjny USA 2021

Reż. Joe Carnahan, wyk. Gerard Butler, Frank Grillo, Alexis Louder

0.50 Będziemy mieszkać razem (3) – serial Polska

1.50 Milionerzy – komedia Fran-

★★★★ cja 2024

Reż. Jerzy Hoffman

3.40 Rodzinka.pl (245)

Polsat

DVB-T

5.40 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.00** Randka w ciemno – reality show **12.05** Pingwiny z Madagaskaru – film animowany USA 2014 **14.05** ★★★★★ Flora i Ulises – komedia USA 2021, reż. Lena Khan, wyk. Matilda Lawler, Alyson Hannigan, Ben Schwartz

16.05 Nasz nowy dom

– reality show

17.30 Awantura o kasę

– teleturniej

18.50 Wydarzenia

19.35 Państwo w państwie

– program publicystyczny

19.55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami

– program rozrywkowy

Finał jubileuszowej edycji programu.

23.00 Teściowie (60)

– film sensacyjny

Nalot antyterrorystów na firmę męża doprowadza Dorotę do ruiny. Zenon i Roman odchodzą z pracy, a Violetta odkrywa w sobie talent i planuje show. Zenon słyszy szokującą diagnozę u lekarza.

23.35 Kiler

– komedia Polska 1997

★★★★ Reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Re-wiński, Jerzy Stuhr

Jurek jest Kilerem tylko z nazwiska, a pracuje jako taksówkarz. Kiedy zostaje wzięty za płatnego zabójcę, interesują się nim policja, gangsterzy i media...

1.50 Wtorek – komediodramat

★★★★ Polska 2001

Reż. Jerzy Hoffman

3.40 Świat według Kiepskich (490)

TVN

DVB-T

5.45 Uwaga! **6.00** Batwheels **6.15** Ukryta prawda **7.10** Magda gotuje Internet **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Co za tydzień **12.10** Kuchenne rewolucje: Mysłowice – La Farina – reality show **13.15** Afryka Express – reality show **14.50** ★★★★★ 8-bitowe Święta – komedia USA/Kanada 2021, reż. Michael Dowse, wyk. Winslow Fegley, Neil Patrick Harris

16.55 Piotruś Pan i Alicja

– film W. Bryt./USA 2020

★★★★ w Krainie Czarów

Reż. Brenda Chapman, wyk. Gugu Mbatha-Raw, David Oyelowo, Keira Chansa

Alternatywna historia bohaterów książek Lewisa Carrolla i J.M. Barriego. Okazuje się, że Alicja i Piotruś Pan są rodzeństwem.

19.00 Fakty

19.45 MasterChef – show

21.20 Och, Karol

– komedia Polska 1985

Reż. Roman Zaluski, wyk. Jan Piechociński, Dorota Kamińska, Marta Klubowicz

Karol Gierski, chociaż ma atrakcyjną żonę, nie przepuści żadnej okazji, by spotkać się z inną. A to rodzi coraz większe komplikacje.

23.25 Batman

– film sensacyjny

★★★★ USA 2022

Reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano

3.05 Superwizjer

3.45 Szpital św. Anny (52)

– serial Polska

4.45 Uwaga! – magazyn

TVN 7

DVB-T

7.35 ★★★★★ Wakacje w krzywym zwierciadle – komedia USA 1983 **9.40** Unboxing – Wielkie otwarcie **10.15** Pogromcy chaosu **11.20** Ukryta prawda **14.20** Detektywi **15.15** Poukładani **15.55** ★★★★★ Władca Pierścieni: Powrót króla – film fantasy USA/N. Zel. 2003 **20.00** ★★★★★ Aquaman – film przyg. USA/Australia 2018, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa **23.05** ★★★★★ Specjalista – film sens. USA 1994, reż. Luis Llosa, wyk. Sylvester Stallone **1.25** ★★★★★ Dziewczyna w czerwonej pelerynie – horror USA/Kan. 2011

TVP Kultura

DVB-T

9.05 Niepojęte **9.20** Wspólny dom **10.00** Wielcy mistrzowie malarstwa **11.10** Wstęp wolny **11.30** Pan wzywał, Milordzie? **12.25** Film anim. **13.00** Muzyka w zabytkach **14.00** W poszukiwaniu dobrego filmu **14.40** ★★★★★ Sabata – western Wł. 1969 **16.35** Dobry tytuł **17.15** Studio Kultura – niedziela z... **18.15** ★★★★★ Nad rzeką, której nie ma – film Polska 1991 **20.00** ★★★★★ Rocky – dr. USA 1976 **22.05** Moje życie w Rolling Stonesach **23.15** Camerimage 2025 **23.35** Gruboskórca **23.45** Dygot

TVP Sport

DVB-T

8.25 Pływanie: PGE GP Puchar Polski **9.55** Futbol towarzyszy **11.10** Quiz TVP Sport **11.55** (L) Piłka nożna: Betclitc 2. Liga: Podhale Nowy Targ – Podbeskidzie Bielsko – Biała **13.50** Mundial 2026: Legendy miejskie **14.25** Kulawe Ptaki **15.05** Piłka nożna: Liga hiszp. kobiet: FC Barcelona Femení – Real Madryt **17.20** Piłka nożna: Elim. MŚ strefy UEFA: Polska – Holandia **19.40** Mundial 2026: Legendy miejskie **20.15** Studio **20.35** (L) Piłka nożna: Elim. MŚ strefy UEFA: Włochy – Norwegia **23.05** Sportowy wieczór

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

★★★★ koniecznie ★★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

eprasa.pl 129652a1bf

ILE JEST WARTO ŻYCIE PSA I KOTA? ANIMALSI W SĄDACH

Dwa miesiące więzienia – taka kara za celowe zabicie kota w Chełmnie spotkała Sławomira C. Mierzył zwierzęciu w głowę, oddał trzy strzały z wiatrówki i uszkodził mu mózg. Podobnie, a nawet jeszcze łagodniej kończą się dla sprawców bestialstwa wobec zwierząt sprawy, w które nie angażują się animalisi.

Małgorzata Oberlan

Zulę – wychłodzoną, wygłodzoną, z krótkim łańcuchem, przywiązanym do budy – odebrali z posesji w gminie Inowrocław policjanci i animalisi.

Sprawę zabitego z wiatrówki kota i prawomocnego już wyroku dla sprawcy z Chełmna nasza gazeta upubliczniła na początku października. Do głębi poruszyła czytelników i internautów. „Tylko tyle za zamordowanie zwierzęcia?!” – to pytanie padało najczęściej.

A może: aż tyle? Bo sprawy takie jak ta z Chełmna, w które nie angażują się żadne towarzystwa ochrony praw zwierząt, kończą się czasem jeszcze łagodniejszymi wyrokami.

– Grzywny za znęcanie się nad zwierzętami, prace społeczne czy pozbawienie wolności, ale w zawieszeniu, za uśmiercenie żywej istoty wcale nie należą do rzadkości w sądach w Kujawsko-Pomorskiem, jak i w kraju – gdy sprawy toczą się po cichu, bez medialnego rozgłosu, bez strony społecznej w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Zdecydowanie inaczej wyglądają sprawy i kary dla sprawców wtedy, gdy angażuje się towarzystwo ochrony praw zwierząt czy podobna organizacja, wstępując w rolę wspomnianego posiłkowego oskarżyciela – podkreśla adwokat Anita Engler z Torunia, nazywana w regionie „advokatem od zwierząt”. I podkreśla to z mocą na podstawie bogatego już własnego doświadczenia. Reprezentując jako prawnik animalisów toruńskich czy radziejowskich, walczyła o sprawiedliwe wyroki w różnych sądach województwa. Ma ogląd sytuacji, a w pamięci wiele spraw, których nigdy nie zapomni.

Tu od razu zaznaczmy, że za zabicie zwierzęcia w myśl polskiego prawa grozi do 3 lat więzienia („zwykłe” zabicie, bez np. znęcania się ze szczególnym okrucieństwem).

Jak to było z kotem w Chełmnie?

Do tych bulwersujących wydarzeń doszło na starówce w Chełmnie, przy ul. Wodnej, 1 sierpnia minionego roku. Wtedy to Sławomir C., znajdując się pod wpływem alkoholu, postanowił sobie postrzelać z wiatrówki.

Kim jest ten mężczyzna?

– W krytycznym czasie miał 33 lata (obecnie 34). Był już wielokrotnie karany sądowo i jest osobą dobrze znaną organom ścigania. Ta jego uprzednia karalność zresztą też była dla nas jednym z argumentów w sprawie wysokości kary – nie kryje w rozmowie z nami prokurator Mateusz Wiśniewski z Chełmna.

Za cel strzelania Sławomir C. obrał sobie kota sąsiada. Bez specjalnego powodu. Jak odnotował Sąd Rejonowy w Chełmnie, mężczyzna miał zeznać, że sąsiad i tak już tego kota nie chciał – „chciał się go pozbyć”. Strzelając z wiatrówki, mężczyzna celował prosto w głowę. Uszkodził zwierzęciu

mózg i to była przyczyną śmierci zwierzęcia.

Nie wiadomo nawet, jak ten kot miał na imię. W sprawie sądowej nie pojawiła się żadna organizacja prozwierzęca. Sąd Rejonowy w Chełmnie uznał mężczyznę za winnego celowego uśmiercenia zwierzęcia i skazał go na 2 miesiące więzienia, 3-letni zakaz posiadania zwierząt i 1500 zł wpłaty na cel społeczny. Nie pomogła apelacja prokuratury,

która żądała przynajmniej pół roku więzienia dla sprawcy, dłuższego zakazu i wyższej zapłaty. Rozpatrujący jej odwołanie sędzia Andrzej Walenta z Sądu Okręgowego w Toruniu ani o milimetr kary nie zastrzył. Wyrok się niedawno uprawomocnił i 30 września br. opublikowany został wraz z uzasadnieniem w Portalu Orzeczeń Sądowych.

– Uznajemy tę karę za rażąco zbyt łagodną, ale wyczerpa-

liśmy już ścieżkę odwoławczą – smutno podsumowuje finał sprawy prokurator Mateusz Wiśniewski.

Animalisi w sądach – kary surowsze

Zabity pies Oskar z Ciechocinka, suczka Zula z Inowrocławia, która otarła się o śmierć, i wiele innych – te dramaty adwokata Anity Engler wciąż ma w pamięci. Dla niej i animalisów

to nigdy nie są bezimienne zwierzęta. I dzięki nim także ich imiona poznaje potem opinia publiczna.

Kiedy towarzystwo broniące praw zwierząt, choćby takie jak to w Toruniu czy w Radziejowie, z którymi torunianka współpracuje najściślej, wkracza do sprawy, to pilnowany jest każdy jej aspekt. A finały oznaczają zdecydowanie surowsze kary niż wtedy, gdy animalisów na sali sądowej brak. Przykłady?

Sierpień bieżącego roku, Sąd Rejonowy we Włocławku wydaje wyrok dla Zbigniewa W. za znęcanie się nad... czternastoma psami! W tym przypadku żadne zwierzę nie zginęło, ale sprawa była bulwersująca. Kara dla starszego mężczyzny z podwrocławskiej wsi: pół roku bezwzględnego więzienia, 10-letni zakaz posiadania zwierząt, przepadek wszystkich 14 psów i 2000 zł nawiązki dla Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Radziejowie.

– I to był finał nas satysfakcjonujący, bo pierwotnie sprawa skończyła się w sądzie tylko wyrokiem nakazowym i karą 1500 złotych grzywny! Wnieśliśmy sprzeciw i wstąpiliśmy w rolę oskarżyciela posiłkowego – podkreśla adwokat Anita Engler.

W takiej samej roli animalisi i prawniczka występowali w głośnej sprawie z Ciechocinka. W 2023 roku Marta Ch. wyrzuciła psa z balkonu z wysokości czwartego piętra. Kundelek Oskar umierał w męczarniach. – Prokuratura żądała dla sprawcy kary 9 miesięcy lat więzienia, a my 2 lat. Sąd ostatecznie skazał tę kobietę na półtora roku pozbawienia wolności. Wiem, że ten wyrok odsiedziała. Pilnowaliśmy tej sprawy bardzo – wspomina prawniczka.

Suczka Zula z Inowrocławia ledwo przeżyła. Wychłodzoną i wygłodzoną, chwiejącą się na łapach z wycieńczenia, z krótkim łańcuchem przywiązanym do budy – w takim stanie odebrali ją z posesji w gminie Inowrocław policjanci i przedstawiciel animalisów. Potem było śledztwo, zarzuty za znęcanie się i wyrok nakazowy w sądzie. Kara? Tylko grzywna.

– W przypadku Zuli też wnieśliśmy sprzeciw i teraz jest standardowy proces przed Sądem Rejonowym w Inowrocławiu. Sprawa jest w toku i w tym przypadku także nie odpuszczimy – zapowiada adwokat Anita Engler. Gdyby animalisi do niej nie wkroczyli, skończyłoby się tylko na wspomnianej grzywnie za długie cierpienia zwierzęcia i doprowadzenie go na skraj śmierci.

Od Kalisza do Braniewa. Oto Polska właśnie

Czy sądy na Kujawach i Pomorzu są jakieś wyjątkowo łagodne dla sprawców znęcania się czy wręcz uśmiercania zwierząt? Czy tylko w tym regionie

Anita Engler nazywana jest „advokatem od zwierząt”.

prokuratorom często zdarza się nie przychodzić na rozprawy apelacyjne? Czy tylko tu animalisi pilnują spraw i wyroków? Nie, podobnie sprawa nadal wygląda w wielu miejscach kraju.

W sierpniu minionego roku we wsi Łubna w gminie Czersk gospodarz zabił psa obuchem siekiery. Przed Sądem Rejonowym w Chojnicach tłumaczył swoje zachowanie chorobą zwierzęcia, poprosił o łagodny wymiar kary. Sąd w styczniu tego roku nie wysłał go do więzienia, wskazując m.in., że nie miałby z kim zostawić innych zwierząt.

Zimą ubiegłego roku Stanisław H. zabił psa sztachtetą we wsi koło Braniewa. Zapłaciła mu za to 50 zł właścicielka zwierzęcia. Pani Agnieszka stwierdziła, że Pimpek jest dla niej zbyt uciążliwy i czas się rozstać w ten sposób. Obojga miejscowy sąd skazał w pierwszej instancji na prace społeczne. Tutaj apelowała braniewska prokuratura.

W Kaliszu pijany 26-latek zostawił swojego dobermana w nagrzanym samochodzie wupalny dzień. Wiosną tego roku miejscowy sąd uznał go za winnego znęcania się nad psem ze szczególnym okrucieństwem, za co grozi kara do 5 lat pozbawienia wolności. Sąd wydał wyrok w trybie nakazowym, czyli bez rozprawy, karząc tylko 4 tys. zł grzywny, tysiącem nawiązki na cel społeczny i rocznym zakazem posiadania zwierząt. Apelację od razu wniosła Prokuratura Okręgowa w Ostrowie Wielkopolskim, nie godząc się na taki finał.

To tylko kilka historii, medialnie nagłośnionych.

– O wielu opinia społeczna jednak nie wie, podobnie jak o dziesiątkach wyroków w trybie nakazowym, kończących się tylko grzywnami dla sprawców nawet bardzo drastycznych czynów – nie kryje oburzenia adwokata Anity Engler.

©©

Ponad połowa Polaków uważa, że ma zdrowe jelita. Eksperci ostrzegają: - To może być złudne

Nawet wśród osób przekonanych, że ich jelita funkcjonują prawidłowo, 22 procent doświadcza dolegliwości trawiennych co najmniej raz w miesiącu. Nie powinno się ich lekceważyć.

Gabriela Fedyk
gabriela.fedyk@polskapress.pl

Ponad połowa Polaków uważa, że ich jelita są w dobrej kondycji. Niestety, wyniki pokazują także niepokojący rozdźwięk między deklaracjami a rzeczywistym stanem zdrowia.

Ponad połowa badanych Polaków (57 proc.) ocenia stan swoich jelit jako dobry lub bardzo dobry, szczególnie osoby młodsze - w wieku 25-34 lat. Seniorzy są bardziej sceptyczni wobec kondycji swojego układu trawiennego. Wyniki raportu „Stan jelit Polaków” pokazują wyraźny związek między ogólnym samopoczuciem a zdrowiem jelit: im lepsza samoocena zdrowia, tym lepsza opinia o „drugim mózgu”.

Jednak co dziesiąty Polak ma zdiagnozowaną przewlekłą chorobę jelit, a kolejne 10 proc. nie potrafi powiedzieć, czy kiedykolwiek ją zdiagnozowano. W dodatku nawet wśród osób przekonanych, że ich jelita funkcjonują prawidłowo, 22 proc. doświadcza dolegliwości trawiennych co najmniej raz w miesiącu. Co jeszcze znalazło się w raporcie?

Eksperci ostrzegają, że optymizm Polaków może być złudny. - Aż 22 procent osób oceniających swoje jelita jako zdrowe doświadcza dolegliwości co najmniej raz w miesiącu, co grozi bagatelizowaniem objawów i opóźnioną

diagnozą - mówi dr Anna Tutowska, gastroenterolog.

Lekarka podkreśla, że szczególną uwagę należy zwrócić na objawy alarmowe, takie jak utrata masy ciała, krew w stolcu, gorączka, niedokrwistość czy nocne dolegliwości - wszystkie wymagają pilnej konsultacji z lekarzem.

Dr Tutowska zwraca również uwagę na związek między stylem życia a ryzykiem raka jelita grubego. - 9 na 10 zachorowań na raka jelita grubego jest związanych z trybem życia. To nieodpowiednia dieta, bogata w tłuszcze (zwłaszcza tłuszcze nasycone) i cholesterol, dieta wysokokaloryczna, spożywanie czerwonego mięsa (wołowiny, wieprzowiny, cielęciny, dziczyzny, jagnięciny) - wymienia ekspertka. - Podczas trawienia mięsa czerwonego powstają związki, które mogą inicjować rozwój raka jelita grubego oraz wpływać na zmianę składu bakteryjnego flory jelitowej. Dodatkowo uszkadzają na błonę śluzową działa alkohol oraz palenie papierosów - dym tytoniowy uszkadza DNA.

Dane z raportu „Stan jelit Polaków” są niepokojące, na co wskazuje Iga Rawicka, prezes fundacji EuropaColon Polska. - Raport dostarcza informację, iż co 10. Polak ma zdiagnozowaną przewlekłą chorobę jelit. A to oznacza, że mówimy o ponad 3,5 milionach Polaków, którzy zmagają się z przewlekłymi chorobami jelit, takimi jak choroba Leśniowskiego-Cro-

hna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, zespół jelita drażliwego, choroba uchyłkowa czy celiakia - zaznacza.

Jak podkreśla, objawy jelitowe są często bagatelizowane - nawet co piąta osoba uważa swoje jelita za zdrowe, regularnie doświadczając różnych dolegliwości.

Rawicka apeluje o większą czujność i świadomość - długo-

WARTO WIEDZIEĆ

Zespół jelita drażliwego

Zespół jelita drażliwego to nieuleczalna choroba, której objawy to uporczywe bóle brzucha, zaburzenia trawienia i zmiany rytmu wypróżnień. Konsekwencją tego przewlekłego problemu jest pogarszanie się stanu zdrowia i jakości życia. Dotyka zwłaszcza osoby w 30.-40. roku życia, częściej kobiety. Rozpoznanie choroby nie jest przy tym łatwe, pewne objawy są jednak dość charakterystyczne: skurcze jelitowe, ból w podbrzuszu, gazy i wzdęcia, opuchlizna brzucha, zaparcia, biegunki, pilna potrzeba wypróżnienia, uczucie niepełnego wypróżnienia, uczucie parcia w odbycie, obecność śluzu w stolcu (charakterystyczna zmiana konsystencji stolca).

trwałe problemy trawienne, wzdęcia, bóle brzucha czy zmiany rytmu wypróżnień powinny skłonić do wizyty u specjalisty.

Z raportu wynika, że najczęściej zgłaszane dolegliwości to gazy (57 procent), wzdęcia (55 proc.), bóle brzucha (44 proc.) oraz biegunki (37 proc.). Kobiety częściej niż mężczyźni skarżą się na zaparcia i nieregularne wypróżnienia, natomiast panowie częściej doświadczają biegunek.

Polacy wiedzą, że styl życia ma znaczenie. 85 proc. deklaruje, że wpływa on na kondycję jelit, jednak niemal połowa przyznaje, że sięga po wysoko przetworzoną żywność przynajmniej raz w tygodniu. Badania naukowe nie pozostawiają złudzeń: każde dodatkowe 10 proc. udziału żywności ultraprzetworzonej w diecie zwiększa ryzyko przedwczesnej śmierci o 3-10 proc.

Choć większość Polaków deklaruje, że wie, jak ważne są jelita, tylko 37 proc. zna pojęcie „bariery jelitowej”, a 16 proc. uważa, że dieta nie wpływa na ich kondycję. Co trzeci badany przyznaje też, że problemy jelitowe to dla niego wstydlivy temat.

Eksperci podkreślają, że edukacja zdrowotna i profilaktyka mają kluczowe znaczenie. Regularne posiłki, ograniczenie stresu, lepszy sen i wsparcie mikrobioty jelitowej - np. przez naturalne produkty, jak colostrum - mogą przynieść realną poprawę. ©

Ukryte objawy osteoporozy, które łatwo przeoczyć. Subtelne zmiany mogą być bagatelizowane

Marta Siesicka-Osiak
marta.siesicka-osiak@polskapress.pl

Ciche objawy osteoporozy mogą pojawiać się, zanim dojdzie do pierwszych złamań. Są to subtelne zmiany, które często są przez nas bagatelizowane.

Osteoporoza potrafi rozwijać się w ukryciu. Często nie daje żadnych wyraźnych sygnałów.

Zmniejszenie wzrostu to jeden z sygnałów ostrzegawczych. To, że osoba staje się trochę niższa, może być efektem osłabienia struktury kości i kompresji kręgow.

Innym objawem, związanym z sylwetką jest charakterystyczna pochylona, przygarbiona postawa. Jeśli pojawia się garbu towarzyszy utracie wzrostu, warto skonsultować się z lekarzem w celu oceny gęstości kości i ewentualnego rozpoczęcia leczenia osteoporozy.

Bóle, świadczące o rozwijającej się osteoporozie są zazwyczaj lekkie, ale przewlekłe. Mogą pojawiać się nawet bez wyraźnego urazu. Około 25 proc. chorych na osteoporozę

kręgosłupa odczuwa przewlekły ból pleców. Jest on zazwyczaj wynikiem osłabienia, kompresji lub złamań kompresyjnych kręgów kręgosłupa, typowych dla osteoporozy.

Łamliwość paznokci lub zębów może w niektórych przypadkach wskazywać na osteoporozę. Kruche paznokcie mogą być jednym z wczesnych objawów niedoboru wapnia i innych składników mineralnych oraz osłabienia kości. Osteoporoza może również powodować ubytki w kości szczęki, co skutkuje rozchwianiem i utratą zębów, a także problemami z implantami.

Choć kruche paznokcie i łamliwe zęby mogą wydawać się błahymi problemami, w rzeczywistości często są pierwszym ostrzeżeniem, że w organizmie dzieje się coś poważniejszego.

Takie objawy mogą sygnalizować niedobory minerałów lub rozwijającą się osteoporozę.

Wczesne wykrycie osteoporozy pozwala spowolnić jej rozwój i skutecznie chronić układ kostny przed poważnymi złamaniami. ©

REKLAMA

0011425517

BURMISTRZ JAWORZYNY ŚLĄSKIEJ

Ogłasza i przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż lokalu

mieszkalnego, położonego przy ul. 1 Maja 36/1

w Jaworzynie Śląskiej wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu

wynoszącej 13,38% w działce nr 347 o pow. 0,0185 ha.

Cena wywoławcza: 168 300,00 zł

Godz. przetargu - 10⁰⁰

Księga wieczysta Nr SW1S/00016535/0

Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie - zabudowa mieszana - mieszkaniowa oraz usługowo-gospodarcza.

Nieruchomość wolna jest od wszelkich obciążeń i roszczeń osób trzecich.

Przetargi odbędą się w dniu 11.12.2025 r. w Urzędzie Miejskim w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, pokój nr 3.

Warunkiem przystąpienia do przetargów jest wpłacenie wadium w pieniądzu wysokości 10% ceny wywoławczej, w terminie do **8.12.2025 r.** na konto Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej **PKO BANK POLSKA 81 1020 5226 0000 6102 0727 7645.**

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu przy ul. Powstańców 3.

Ogłoszenia o przetargach dostępne są również na stronie internetowej pod adresem: **www.bip.jaworzyna.net** (w zakładce **Przetargi - sprzedaż nieruchomości**).

Dodatkowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Jaworzynie Śląskiej ul. Powstańców 3, pok. nr 109 lub pod nr telefonu: 74 84-89-594 w godzinach pracy Urzędu.

Jaworzyna Śląska, dnia 5.11.2025 r.

REKLAMA

0011244350

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW
tel. 600 609 606

Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

Krzyżówka panoramiczna:
... że ja na nie chodzę;
"Kallina czerwona", krzyżówka
wironka panoramiczna:
z hasłem: Bory nie stąpa po
różach; **logogryf:** "Miasło utra-
pienia", **krzyżówka:** boisko;
duet jolek: piosenkarka; **szyfr:**
Arkadiusz Jakubik; **krzyżówka**
A-Z: cherubin.